

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakađ təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda
kwa ghəravaan ndakwani zəra Ibrahim.

² Ibrahim wa yaa Ishaku,
ya nə Ishaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.

³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər
Tamara.

Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,

⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.

⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.
Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.

Ya nə Obed kə Yesse,

⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Bet-
shaba, kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,
ya nə Rehobowam kə Abija,
ya nə Abija kə Asa,

⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,
ya nə Yehoshafat kə Yoram,
ya nə Yoram kə Uzziya,

⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,
ya nə Yotam kə Ahaz,

ya nə Ahaz kə Hezekaya,
¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,
ya nə Manasse kə Aman,
ya nə Aman kə Yosiya,
¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan
sartakwa hutsavtəra nə uudah damma Babila
kiyava εεva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Ba-
bila, kaa yigayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,
ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,
¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,
ya nə Abihud kə Eliyakim,
ya nə Eliyakim kə Azor,
¹⁴ ya nə Azor kə Zadok,
ya nə Zadok kə Akim,
ya nə Akim kə Eliyud,
¹⁵ ya nə Eliyud kə Eliyazar,
ya nə Eliyazar kə Mattan,
ya nə Mattan kə Yakub,
¹⁶ ya nə Yakub kə Isuvu zhiila Maryam,
Maryam wa yaayig kə Yesu kwa dəhav də Kəristi.

¹⁷ Badəm nə hulfaatər ciigət tə Ibrahim dat Dauda,
hulf kəlawə tar uufadə, ciigət tə Dauda damma
sarta kwa hutsavtəra nə yaa Izra'ila damma Babila
kiyava εεva, hulf kəlawə tar uufadə, ciigət ma sarta
εεvər ma Babila da tə sarta yiga Kəristi, hulf kəlaawa
tar uufadə.

Yiga Yesu Kəristi

¹⁸ Wan nə duuli yava nə Yesu Kəristi. Ma sartən
ndza bəlghara nə Isuvu kə dzəgwambər kə Maryam
babba Yesu. Lakuti kəsgaan kiyava uusa, kaa

dləghəgadləghəg kə iin kə hud tədvađ Shəđəkwə Daadamazhigəla.

¹⁹ Nahabi nə Isuvu jambuwaan kə tsəgar zhəru mataataka uudah biya, adaba uuda jiirjiir nə iina. Kaa 6aa dabariya tagwav kə iin də vakaiy ma dʸamdyaməra.

²⁰ Masartən ba ndzəgaan nə iin ba dzamaghəra, kaa tləgaraatləg zərbəlga Yaazhigəl ma sənnga, aiyama taa kə iina, “Isuvu zəra Dauda, gədzbi kə kəssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddən dəvakai nə iinna dəga Shidkwa Daadamazhigəla.

²¹ Da yigaan kə zəra, agha da farva kə daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatəra.”

²² Dzəghardzəg wanahaan bađəm mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvađ tlayang taakiya,

²³ “Pakwara dəghwa da dləghgaan kə huudə, da ya kə zəra, da fəvarva daag Immanuela.”

Dəgiti tuuk vakai nə Immanuela, “Daadamazhigəl əmtad də kəmiyamma.”

²⁴ Ciyit ba nə Isuvu ma haara, kaa gatəgaan kə iin kə dəgiti taga nə zərbəlga Yaazhigəla. Kaa kəsguukəsəg nə Isuvu kə Maryam nal kə uusaana.

²⁵ Farabi kə dzaghər biya, bamma təhala kwa yaa nə iin kə zəraana, farva kə iin kə daag Yesu.

2

Nəghararaanəghəg nə lii sərgasərag kə dəgit kə Kəristi

¹ Təhalakwa yava nə Yesu ma kəssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tləkəs Hirudus,

kaa sagat kə lii sərgasərg kə dəgit təghər kwadladl dagat damma Wurshalima.

² Kaa ndavəg kə iitər taakiya, “Mər nə tləksa Yahudahən kwa yavan ni? Adaba kəmda nəghəga kwadladlaan sagat də səga, iin wa kəmaa sagau nəmnd sa ɓagarnəs kwatnahəra.”

³ Cinngha ba nə Tləkəs Hirudus əndkwana, kaa ba uushig kə ghərana, baz uudaha Wurshaliim badəmma.

⁴ Kaa dzahgantdzahəg kə iin kə maalmaalaha ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ndavtəru kə iin kə vakavaki da yaav də Kəristina.

⁵ Am nə iitər taa kə iina, “Ma kəsə Bitalahamiya, malarda Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nə tlayanng taakiya,

⁶ “ ‘Kəgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani, agha ənkykwah bi nəng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kəgh nə dadda kwarga, kwada piya uudahar Izraila.’ ”

⁷ Kaa dəhtərətəhəg kə Hirudus kə lii sərgasərg kə dəgitən damma dləmmaaba, kaa nəghəgaakanəghəg kə iin vakaatər kə kalkala sarti nəghara nə iitər kə kwadladləna.

⁸ Kaa ɓəltərətɓələg kə iin damma Bitalahami amaa, “Damdəg ndan ndavamndavəg bad hənkal kə vakavaki də zəriina, təhala kwama tlama-raatləga, am saas am tagəwana, ghərarav ndakwani ən dagal da ɓagarnəs kwatnaha.”

⁹ Ghyəngara ba nə iitər kə cinngha əlbəga tləkəsna, kaa dagalaatər kə iitəra, dlaɓa ka dagal kə iitər gata kwadladlən nəghara nə iitər təvuukwatəra, tangw da vakavakən ghaca nə iin təghər kə zəriina.

¹⁰ Nəghara ba nə iitər kə kwadlādłəna, kaa hwaɖag kə iitər ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nə iitər damma hənyahiina, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə zəriina ard babbaan Maryam, ar kəla kə ghunj təvuukwana ar ɖaganəs kə kwatnaha. Təhalakwaha, ar palna kə kadlangn-gahaatər ar vələr kə adawana ard tərshan lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyağhəra daas kə iitər damma kəsaaatər tə ɖuuli tlərna, adaba ɖəlatəraabələg nə Daadamazhigəl kə magi ma sənng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Əmndərarəəmndərəg nə Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nə iitəra, kaa tsəgwatsug kə zərbəlgə Daadamazhigəl vak Isuvu ma sənnga amaa, “Ciiga, kəsantkəsəg kə zərna ard babbaana əmndəraməmndərəg damma haaya Masara. Ndzamandzəg vaakwaha, bamma tagankuratag lakuti am gwiyağhəra saasa, adaba da gatəgaan nə Hirudus kə zərən kiyava tsəgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kə Isuvu kavəɖa, kəsant kə zərna ard babbaana, kaa dagal kə iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kə iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa əmtsa nə Hirudusa. Kwana dzəghaar mbak-yarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl təɖvad tlayanng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kə zərara.”

Cibavaciḃəg nə zər zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nəghaaka ba nə Hirudus taakiya, ɖyamɖyamər wa marararda lii sərga dəgitna, kaa badza ərvɖməhuɖ kə iin ba vaivaiya. Kaa ba ɖəlgantḃəlg

kə iin kə uudah da ciɓa zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami badɓmma ard kəsahaanən hərəz də iina, ciigət tə zər vuunj dat zəra həi buwa, kalkal də sartən tagarar nə lii sərgasərgən kə əlbəg təghər kə zəriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righavant nə dɛgiti tagavda tədvaɗ tlayang Irmī taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nə huuləg ma Rama,
huuləga badzəga ərvidmahud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawaləg baz fa ərvidya
adaba zarhaani əmtsaharaəmtsahəga.”

Gwiyaghəra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Təhala əmtsəga Hirudusa, kaa tsugwatsug kə zərɓəlgə Yaazhigəl vak Isuvu ma sənng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kəsantkəsant kə zərna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, adaba lii gata tsa shifəga zərna, əmtsaharaəmtsahəga.”

²¹ Kaa ba ciig kə iin kəsant kə zərna ard babbaana, kaa daas kə iin damma Izraila.

²² Cinngəha ba nə iin taakiya Arkilayus zəra Hirudus guyugwig kə daddaana, kwara larda Yahuda, kaa gədzəg kə gwuya daas da vaakwaha. Bəlavara ba nə magi ma sənnga, kaa kyəha daas kə iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kə iin ndza ma kəsiin kwa dəhav də Nazarata. Righavant əndkwan nə dɛgiti tagara nə tlayangəh taakiya, “Da dəhav də uuda Nazarata.”

3

Əlbəg maraw tədvaɗ Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hənngahaatsa, səghalsəg nə Yuhwan dadda tsuufəg da taa əlbəg maraw ma təghala ma larda Galili,

² taakiya, “Pəlampələg kə ghəra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hərza.”

³ Kwan wa ndza taga nə tlayang Ishay kə əlbəg təghərəna, taakiya,

“Məng nə uud daag ma təghala, amaa,

“Badlamarna badləg kə dūul kə Yaazhigəla,
am badlarna kə dūulaan ba ndəddā.”

⁴ Sədavi tsəguv nə Yuhwan bağava də guja ad-lugwama, dəga ndzəda hudaana bağava də həluwa. Dəgzəgaana ndza ayayuwā ard yuwa mamma.

⁵ Kaa ba sagau kə uudaha Wurshslim ard uu-daha larda Yahudiya badəmma, baz lii ma lardən də Zaagha Judan da vakaana.

⁶ Kaa tagaan kə iitər kə haipahaatəra, bağtəra kə iin kə tsuufəg ma Zaagha Judan.

⁷ Nəgha ba nə iin kə Farisah ard Sadukiyah ba dyak da vakaan kiyava bağtər tsuufəga, kaa amaa taa kə iitəra, “Kuram fadəga ghalahaan də gurna! Warwaa ghudkura harda ngədlgarwa kə dlada Daadamazhigələn sagauni?

⁸ Bagaməbag kə dəgitahi da mardamarg taaki pəlamapələg kə ghəra.

⁹ Tsam bi kə kusəgh taakiya, ‘Ibrahim nə daadamnd biya.’ Ən tagkurtaga, virdigaravirdig nə Daadamazhigəl kə zarh kə Ibrahim də kwanahaan kə akuraha.

¹⁰ Bavətbəg nə hiil tə suuha uufa, badəm nə uufi lawaləg kə yazər marawa, ghudvars bələvdəm damma kaara.

¹¹ “Ən ɓagkur də yu nai kə tsuufəg kiyava mara taaki pəlamapələg kə ghəra, məng nə dadda kwa jakwaraajig də ndanngər da sagau tə halara, tlanalbi nai aandzu kə kəssa kimbakaan biya. Da ɓagkur də Shədkwa Daadamazhigəla, ard kaar nə iin kə tsuufəga.

¹² Kuwa bəgaan bamma dəvaana, da bəggrzha kə həiyaana, da hutsədaan kə həiyaan damma kuvəraana, da haars kə kaar kə hyahya də kaari maay əmtsəg biya.”

Bagavarabag tsuufəg kə Yesu

¹³ Sagha ma kwahiin kə sart nə Yesu saama Galili, kaa dagal kə iin damma zaagha Wurdən kwakyarvad ɓagara nə Yuhwan kə tsuufəga.

¹⁴ Naha tsəharvatsəg nə Yuhwana, amaa taa kə iina, “Kai ndakwi mana naa magha ɓagwi nəng kə tsuufəga, agha sagau ndar dlaɓ nəng sa vakari?”

¹⁵ Ngugharangu nə Yesu amaa, “Aandz band-kwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant nə dəgiti naag nə Daadamazhigəla.” Kaa haigaran-thaig kə Yuhwana.

¹⁶ Təhalakwa ɓagavara nə tsuufəg kə Yesu, bad sagalaan ma yuwa, kaa wurgətwurg kə ghərazhigəla, dlaɓa kaa nəghəganəghəg kə Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹⁷ Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaɓa ən cinngaən kə əmtakəraan ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshig nə Shatanah kə Yesu

¹ Ngal langaan nə Shidəḱwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

² Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

³ Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədahnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

⁴ Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakad Daadamazhigəl taakiya,

“ ‘Dəgzəg kalti bi wa həḱya shifəga uudbiya, bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

⁵ Kaa lanngaan kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dʸyak caccuwanacaccuwana. Ngal lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

⁶ Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərbəlgahaan, ar da tsəkəs kə dəv haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

⁷ Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dlaḅ taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

⁸ Ngal gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margardmarg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

⁹ Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vələkvələg kə kwanahaan badəmma akwama kəlgəhəkələg kə ghwunj təvuukwara, agha ḅagwəs kə kwatnahəra.”

¹⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagarɓag kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha,
ba iin pall wagha da ɓagarnəs nəng kə kwat-
nahəra.’ ”

¹¹ Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlgə ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə ɓa tləraan ma Galili

¹² Cinngaha ba nə Yesu taaki viyavətviig nə Yuh-
wana, ngal dagal kə iin damma Galili.

¹³ Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga
ma Kafarnahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya,
tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

¹⁴ Tədvaɗkwan kə ɗuul wa righəvant nə dəgiti
tagada nə tlayang Ishai taakiya,

¹⁵ “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili,
larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərz də yuwahayin
tangw damma gylga zaagha Wurduna.

¹⁶ Udahi ar ndzəgama gurtla
nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya,
lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dlaɓa,
səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

¹⁷ Ciigət tə kwahiin kə sart wa fəgharzhə nə Yesu
kə taa əlbəg maraw taakiya, “Pəlampələg kə ghəra
adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərza.”

Dahatərətdahəg nə Yesu kə lii vaiya kilf uufada

¹⁸ Tə ɗuula dagal nə Yesu təvəgh kə Yuwahaiya
Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah

buwa, Siman kwa dahav dē Bitrusa, ard zēra babbaan Andrawusa, ar bēla amshiya vaiya kilfatēr ma yuwahaiya, adāba ar lii vaiya kilf nē iitēra.

¹⁹ Am Yesu taa kē iitēra, “Gatamkwagatēga, ənda nēkurdalnēg kē lii vaiya uudah da vakara.”

²⁰ Batwatsēra ar dūwars kē dēgaha vaiya kilfaatēra, kaa gata Yesu kē iitēra.

²¹ Tēghərdēga dagala, kaa gwuya nēghəganēghəg kē iin kē zarha baabah buwa, Yakuba ard zēra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pērayu əmtad dē daddaatēr Zabadi, ar bādla amshiya vaiya kilfatēra, kaa dāhtērət kē iina.

²² Batwatsēra kaa dūugarsdūug kē iitēr kē pērayuwaatēr ard daddaatēra, kaa gata Yesu kē iitēra.

Məlatərumələg nē Yesu kē uudah ba dyaka

²³ Gwaivagwaig nē Yesu ma Galili badəmma, tsagtēr dēgit ma guda dzugwazhigēla, dlaḅa taa əlbəg marawa tləkəsēra Daadamazhigēla, mbahəgaan dlaḅ aandzu hulfa kwar kē kuzaha, ard lii yang biya.

²⁴ Cinngalcinng nē əlbəg tēghər kē iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kē uudah kē lii dē kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii hēḅa dlaḅa, ard makwayaha, ard lii ciḅəg nē Shatanah baz lii əmtsamtan nē vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

²⁵ Kaa gatəgaan kē dzahava uudah ba dyaka ma Galili, dlaḅa ard lii ma larda Dikafulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gyilga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tə aghwaa

¹ Nəghgha ba nə Yesu kə dzahava uudah bədyaka, kaa dagat kə iin damma ghwaa, cəhura kə iina. Kaa ba dagau kə mbərzahaan da vakaana.

² Ngal farzha kə iin tsagtər dəgita.

Barka

³ “Ar də bark nə lii sərgasərg kə hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adaba tləksəra ghərazhigəl dəgaatəra.

⁴ Ar də bark nə lii də badzəga rəvidmahuuda, adaba da tagəvtərtəg nə dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adaba ar da gwigaan kə duniya.

⁶ Ar də bark nə lii kəma 6a dəgiti naag Daadamazhigəla, adaba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nə lii mara zhuwadaala, adaba da marvətərmərag nə zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nə lii cadaf nə ərvidmahuda, adaba ar da nəghəganəhəg kə Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nə lii fa gabəra, adaba da dāhvətərdāhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nə lii hə6a dlad kwakyarvad 6a hərərra, adaba tləkəsəra ghərazhigəla dəgaatəra.”

¹¹ “Am də bark nə uurama, akwama ar dāava kuram nə uudaha, ar vəlkur kə dladā, dla6a ar 6agkura kə dəga kəlaadərah shahshah mbakyarvad kaiya.

¹² Dlayamdlaiga am hwaɗag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənatlɛg kɛ dɛgshigaru badyak ma ghərazhigəla. Adaba vɛlartər bandkwah nə uudah kɛ dlad kɛ tlayanngahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

¹³ “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma dɪvda dagala, hapəna nə uudaha.

¹⁴ “Kuram parak duniya. Akwama favafɛg nə kəs tɛ gavalə shiɓvəna biya.

¹⁵ Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tɛ dɛga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kɛ uudahi hənnyah baɗəma.

¹⁶ Bandkwah dlaɓa, parakaruwa aandz ba pəriperi təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəghəg kɛ iitər kɛ dɛgitah marawi am ɓag nə uurama, ar da fəgaarafɛg kɛ Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

¹⁷ “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kɛ Adzahadzah Musa ard tsaga tlayanngah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

¹⁸ Ba jiiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhigəla ard haaya, maay nə dɛgit aandzu ba hədikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg baɗəmma.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha baɗəm daddakwa kɛladakɛlɛg aandzu ba pal ma adzahadzahahaan hədikənna, tsagtəru dlaɓ kɛ kɛla adzahadzahahaan kɛ uudaha, da ɗahav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləkəsəra ghərazhigəla. Baɗəm nə daddakwa

gatəgaan kə adzahadzahiina, dlaḅa tsagartsag kə uudaha, da ḁahav nə iin də uud maamal ma tləkəsəra ghərazhigəla.

²⁰ Ən tagkurtaga, akwama jamtəruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dəgaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə ngudā ərvīḁya

²¹ “Cinngamacinng ndza tagavtərdatag kə daadi-jaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, bəḁəm dad-dakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

²² Aiciya ən tagkurtaga, bəḁəm nə daddakwa ngudā ərvīḁmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa ḁahgarva zəraabaan taakiya maay nə dəgiti agha tuukvakai biya, da lan-ngav damma guda ta shariya, dlaḅa daddakwa ḁahgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan bələvdəm damma kaara faiya.

²³ “Kwakyarvad kwaha, akwamagha ḁiya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyakahəkyig nə zəraabagh ma ərvīḁmahadaana,

²⁴ faffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dəga agha ḅaga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da ḁiya baikuwagha.

²⁵ “Akwama da ḁiya ghunjagh nə uudana, ḅag kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dlaḅa da langaklang davak yaa dela, ar bəlkadəm ma guda bərfina.

²⁶ Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadasəg nə uud vaakwaha, bamma pəlghapələg kə kwabi gatak nə uud bəḁəmma.

Tsag tēghər kə 6a gwaragwara

27 “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kə gwaragwar biya.’

28 Aiciya ən tagkurtag, badəm nə daddakwa vazəna dəkhəra, dlaḅa kaa kəmgan kə iina, ḅagaabag kə gwaragwar də vakai ma ərvīdmahudaana.

29 Akwama fəkaa kə 6a haip nə gyiia dəvaakaffagha, tədatəḁəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḁiia vəghagh pal tēghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

30 Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvaakaffagha, ghwudaghudəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḁiia vəghagh pal tēghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

Tsag tēghər kə tagwavəgh də uusa

31 “Tagavdatag dlaḅ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw də uusaana, barari ghudara kə kakada tagwavəgh də iina.’

32 Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nə uudan də uusaan kwak-yarvad haipa gwaragwar biya, fadəmfəg ma ḁuula 6a gwaragwara. Badəm daddakwa kəsguukəsəga, 6a ba gwaragwar də iina.

Tsag tēghər kə zangwadəga

33 “Gwaastaana, cinngamacing tagavtəratag kə daadijaharu taakiya, ‘Kəldabi kə lanngiyagh biya, bamma agha righant kə langiyi tēghara nənng kə Yaazhigəla.’

34 Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, zambi kə ngwadəg ba linnglinng biya, aandzu

də ghərazhigəl biya adaba vaka ndzəgana Daadamazhigəla.

³⁵ Zambī dlaḡ kə ngwadəg də haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigəla, bi də Wurshalima adaba iin nə kəssa Tləkəs dyaka.

³⁶ Zəbi dlaḡ kə ngwadəg də ghəragh biya adaba agha nədalbi kə guja ghəragh aandzu pall kə maḡukwa bi gyangw biya.

³⁷ Dəgiti ḡagaaḡaga kə maraw kə taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘Əndkwah biya’, majuujig ma kwana, aasəgal vak shatanaha.

Tsag təghər kə ḡagar herrər kə tləghuma

³⁸ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiya dlakulva gyiia, tlərd dlaḡa dlakulva tlərdā.’

³⁹ Dəgiti ən tagkur naiya, akwama naa ḡa dəgit ghwad nə uudan tə kəgha, ḡagarbi kə uushav biya, ma ḡelakaḡeləg nə uudan kə mahupeng tə uuməla dəvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

⁴⁰ Akwama diyakaadiig nə uudan kə ghunnj kwakyarvad kəskava kə angyuwagha, agha vələr baz amugdiyagha.

⁴¹ Akwama fakaafəg nə gwarəd kə dagala mil palla, dəgdagal əmtad də iin kə dəga mil buwa.

⁴² Akwama ghalaaghaləg nə uudan kə dəgit vak- agha, agha vələr. Dlaḡa ma səghəvsəg nə uudan sa kəla ḡəmau vakagha, piyarda biya.

Waig kə tləghumagha

⁴³ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kə zəraabagha, agha duwant kə tləghumagha.’

⁴⁴ Aiciya, ən tagkurtaga, wayamwaig kə tləghumaharuwa, dzəgwamtərdzəgw kə zhiḡəl kə lii vəlkur dlaḡa

⁴⁵ Təd vad ɓakwan wam da nəg nə uuram kə zarha Daadaru kwama ghərazhigəla, kwa fəgara kə faci kə ɓa parakrakər təghər kə yaa daddaha jiira ard lii ɓa kəlaadərə, hyitərhyig dlaɓ kə yu kə yaa daddaha jira ard yaa daddaha kəlaadərə.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nə uu-rama, auci nə dəgshigi am da tləkəna nə uurami? Aandzu lii dzaha hadam ndakwi ar ɓagaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtər bak zaraabaharu nə uuram kə uusa, auci gərgəraru də kyalma uudahi? Aandzu kərdiyah ndakwi ar ɓagaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnəg kə yaa daddaha jiira band Daadaru kwama ghərazhigəla.

6

Tsag təghər kə dīya baiku

¹ “Famfəg kə hyəmiya aa nal bi nə gata Daadamazhigəlaru kə dəga nəgha gyi biya, adaba ma ɓagamaɓag əndkwaha, am da tləkna bi kə dəgshigaru vak Daadaruwi kwama ghərazhigəl biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vəlgar dəgit kə uuda, kutbi ma ghai bandkwa ɓag nə muniyah ma guda dzəgwazhigəl ard də ɗuulah kiyava dləbəvtərət biya, ba jiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kə dəgshigaatər ba ma kwahiina.

³ Akwma agha da məlgaru kə dadda kwa maay də vakai biya, aa sərabi nə dəvaa ghyəɓagh kə dəgiti ɓag nə dəvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dəgaha jiirjiiri kwa ɓagha nənnng shiɓashiɓana, nəghəganəghəg daadagh baɗəm

kə dəgitaḥ ɓaɓha nəŋg šiɓaʃiɓana, da vələkvələg
kə dəgʃəgagha.

Tsag təɓhər kə dzəgwazhigəla

⁵ “Akwamam da dzəgwazhigəla, ɓagam bi əndkwa
ɓag nə muniyah biya, aɗaba ar naaba dzəgw
vaka ɓhaɓan kə zhiɓəla ma guda dzəgwazhigəla
ard barama ɗuula kiyava nəɓhtərnəɓhəg kə uu-
daha. Ba jiir wan tagkurtaga, tlaɾkənətləg kə
dəgʃigaaɗəra.

⁶ Akwamagha da dzəgwazhigəla, dəg daadama
gudagha, aɓha hədaɾduwa. Aɓha dzəgwa kə zhiɓəl
kə Daadaghi kwa nəɓhva biya, Daadaghi kwa
nəɓhəganəɓhəg kə dəgiti ɓagav šiɓaʃiɓana, da
vələkvələg kə dəgʃigagha.

⁷ “Akwamam dzəgwazhigəla, gwayamars bi ənd
lii sərgabi kə Daadamazhiɓəl biya, aɗaba ar tlatla
taaki ma dzəgwaɾədzəgw kə zhiɓəl tlaɗɗa da cin-
nɓtərnuu əndkwah nə Daadamazhiɓəla.

⁸ ɓagam bi ənd dəgaatər biya, Aɗaba sərgasərg nə
Daadaɾu kə dəgiti am naag nə uuraɓ laɓuti am
ɓhaɓaana.

⁹ “Dzəgwamdzəgw kə zhiɓəl əndkwana.

“Daadamnd kwama ɓhərazhiɓəla,
aa fəvaaraɗəg nə ɗaagagha,

¹⁰ tlaɓsəragha aasasəga, dəgiti aɓha naag nəŋg aa
ɓagvənaɓag ma duni
baɗdkwa ɓagav ma ɓhərazhiɓəla.

¹¹ Vəlkəɓndvələg kə dəgzəg haniina dlaɓa ba
kəlahəŋga.

¹² Bəʃkəɓndanaɓəʃhiɓ kə haipaɓamnda,

bandkwa kəm bəstər nəmnd kə lii ɓagkəmənd
haipaha.

¹³ Langkəmənd bi da vaka fəshig biya,
kətkəməndkatəg vak Shatanaha.'

¹⁴ “Adaba ma bəshamtərna bəshig kə lii ɓagarkura
haipa, Daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwi da
bəshkurna bəshiga.

¹⁵ Akwama bəshamtərnaa bi kə haipahaatər kə
uudah biya, da bəshkurna bi dlaɓ nə Daadaru kə
haipaharu biya.

Tsag təghər kə kəsa andəla

¹⁶ “Akwamam da kəsa andəla, badzam bi kə
hudvəgaru ənd kwa ɓag muniyah biya, ar badzəda
kə hudvəgaatər kiyav sərvan taakiya ar kəsa andəla,
bak jiiirjiira wan tagkur naiya, tlarkənətləg kə
dəgshigahaatəra.

¹⁷ Akwamagha kəsa andəla, agha barda kə
hudvəgagha, agha massa kə wal tə ghəragha,

¹⁸ adaba aa nəghvaakai taakiya agha kəsa andəl
biya. Daadaghi kwa nəghəva biya, dlaɓa kwa
nəghəganəghəg kə dəgəti ɓagav shiɓashiɓana, da
vələkvələg kə dəgshigagha.

Tsag təghər kə dzaha alman ma ghərazhigəla

¹⁹ “Dzahamar bi kə alman kə ghəraru ma duni
biya, vakavaki da badzədabadzəg nə agatla ard
kwalaviyavi biya, dlaɓa ard vakavaki da dəgaadəg
nə gəlah ar ghəluwa.

²⁰ Bammam dzaharu kə alman kə ghəraru ma
ghərazhigəla, vakavaki da badzəda bi nə agatla ard
kwalaviyavi biya, dlaɓa vakavaki da dəgaa bi nə
gəlah ar da ghəlu biya.

21 Adaba vakavaki da almanagha, dзамaghəragh ndakwi ba vaakwaha.

Paraka vəgha

22 “Gyiya band kaara jahuramm̃b nə iin kə vəgha, akwama ba lapi nə gyiyahagh, badəm nə vəghagh da ba parak ba vaivaiya.

23 Akwama yang bi nə gyiyahagh biya, badəm nə vəghagh ba gurtla. Akwama nalnəg nə paraka vəghagh kə gurtla, ba jiirjiira da ba d̃yak ba vaivai nə gurtlənə!

Bagar kwatnah kə Daadamazhigəla bi duniya

24 “Maay wa ɓagarnəsɓag kə kwatnahər kə dadda hənyahah bu biya, bi d̃uwant kwa palla, nahant kwa palla, bi həkyina kə palla nenna kə palla, ɓaga bi taakiya am nahant kə Daadamazhigəla am nahant kə kwaɓ biya.

Ndavam biya

25 “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga ndavam bi kə d̃egiti am da zəgaru nə uuram kə shifəgaru biya, ard d̃egiti am da həɓəg nə uuram biya, d̃laɓa ard d̃uuli am da tləkəna nə uuram kə s̃ədav dat vəgharu biya. Mbats juu bi nə shifəg kə d̃əgzəg biya? Nii juu bi ha nə vəgh kə s̃ədavahi?

26 Vazamvazəg kə d̃iikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda həi biya, ar maay d̃laɓ d̃zaa-gaan damma kuvər biya, bakəvakwaha gəltərgələg Daadaruwi kwama ghərazhigəla, jamtəru bi nə uuram kə iitər də ndangər biya?

27 War ma kuram mbakyarvad dzama d̃egiti tə ghəraan fəgarnaafəg kə hənngah aandzu ba həd̃ikən kə ghəraani?

28 “Aujiɓɓəg kəskuram dzama sədavi am da ngudəg nə uurami? Vazamvazəg kə ɗuuli ghubarəg nə kwadladlah ndana, ar maay ɓa tləra aandzu haa sədav biya.

29 Bakəvakwaha ən tagkurtaga, aandzu Saluman ma ndzəgana ndangəraan ndakwi tapghənai kə cadvacadəg ənd paləraatər biya

30 Aitsaa, akwama cadnacadəg Daadamazhigəl kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar məng haniina dlakadur ɓəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vəkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghərna.

31 “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmnda həbbəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dəgiti kəmnda ngudəg nəmndi?’

32 Adabad kwaha lii sərga bi kə Daadamazhigəl biya, iitər lii gata kwanahaan kə dəgitah badəmma. Sərgasərəg nə Daadaru kwama ghərazhigəl taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dəgitaha.

33 Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigəl ba zənnəgwa, ard dəgiti naag nə iina. Da vəkurvələg kə kwanahaan kə dəgitah badəmma.

34 Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dladaana, dlada hinan ndakwi tlaltləg kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

1 “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ɓaghiniɓaga, ar da taktəg nə uudaha kə shariya.

2 Adaba hulfa shariyi am təgar nə uuram kə uudaha, da təkur bandkwah nə uud kə shariya,

kuwən am kurgar nə uuram kə uudah də vakaiya, da kurkur bad vakai nə uuda.

³ Aujilbæg agha vaza zər afəsafəsa dəga dakari ma gyiia zəraabagh kwal fataad kəskəgh tə gugyamba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kə zəraabagh taakiya, ‘Ən səkadasəg kə zər afəsafəsa dəga dakarən ma gyiyaghən,’ mbats kəgh ndakwani gugyamba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kəgh muunina, kəsdakəsəg kə gugyamba dakarən ma gyiyaghən ndana, kiyava nəghəganəghəg kəskəgh ba cadadda lakuti agha da kəsa zər afəsagəsa dəga dakarən ma gyiia zəraabaghəna.

⁶ “Vəlamtər bi kə ghəgyah kə dəgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiya ar tahkurdana. Vəlamtər bi dla6 kə jindararu kə ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghaləga, gatamgatəga, ngadlamngadləga

⁷ “Ghalamghaləga, da vələkurvələg nə uuda, gatamgatəga, am da tləkənatləga, ngadlamngadləga, da wurkurwurəg nə uud kə ghaiya wakyagha.

⁸ Aandzu kwar kə dadda ghaləga vəlvarvələga, aandzu kwar kə dadda gatəga tləkənatləga, aandzu kwar kə dadda ngadla wakyagha da wurvarwurəg nə wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghaləg nə zəraan kə bruudi, vəlar kə akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghaləg nə zəran kə kilfa, vəlar kə ghaval dlakulvaan hi?

11 Akwama kurami dangw hudaharu am sɛrgasɛrɛg kɛ vɛlɛga dɛgit maraw kɛ zarharuwa, kyakadava daadaruwi ma ghɛrazhigɛli kaci wa da vɛltɛr bi kɛ dɛgitah maraw kɛ lii ghalɛgan biya!

12 “Badɛm nɛ dɛgitahi am naag nɛ uuram ɛagkura nɛ uudaha, kuram ndakwani ɛagamtɛrɛga. Adaba kwan wa tagada nɛ adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jɛghwa

13 “Tamtɛg kɛ ghaiya wakyaghɛn jɛghwna, adaba dɛula daas da vaka ɛmtsɛga ba bahahha, dlaɛa kwanɛn kɛ dɛula ba tsalalla. Lii tɛgaana ar ba dyaka.

14 Duula tlɛkɛna shifɛga. Ba jɛghwa nɛ iina, dlaɛa dladlad nɛ tɛgaana. Lii tɛgaana ar maay dyak biya.

Nɛghvaakanɛghɛg nɛ uuf tɛdvad zɛraana

15 “Famfɛg kɛ hyɛmmi tɛ tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru dɛ garava tughaha, ma hudmahuda ar jagajagaan band ghɛgyaha tɛghala.

16 Am da nɛghɛtɛraakanɛghɛg tɛdvad tlɛrahaatɛra. Cagvacag nɛ zarha inabi tɛ uufa takka? Nii cagvacag ha nɛ zɛra ghɛgyiv tɛ zaz hi?

17 Bandkwah dlaɛ makwar kɛ uufi marawa yaa ba zɛr marawa, uufi ghwada, ya zɛr ghwada.

18 Maay nɛ uufi maraw ya zɛr ghwad biya, dlaɛa uufi ghwada yiga bi kɛ zɛr maraw biya.

19 Badɛm nɛ uufi maay ya zɛr maraw biya, aa ghudvarsghudɛga, ɛɛlvɛdɛm damma kaara.

20 Mbakyarvad kwaha am da nɛghɛgaakanɛghɛg kɛ tlayanngha fiidfiid tɛdvad tlɛrahaatɛra.

Ən sərkur biya

21 “Dəm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləksəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ɓagaaɓag kə dəgiti naag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

22 Daghuvala ta shariya, ar da tagwatag nə uudaha badyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma ɗaagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma ɗaagagh biya? ʔagamda bi kə dəgaha jappər badyak ma ɗaagagh biya?’

23 Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dəm biya. Yagham vakar kəlaadahaana.’

Yaa daddaha ndərag buwa

24 “Mbakyarvad kwaha baɗəm daddakwa cinngacinng kə əlbəgara, dlaɓa ɓagaan kə tlər də vakaiya, da nəg band dadda dabari kwa ndəraa vəgyaan tə akurna.

25 Hyiyaa ba nə yuwa, kaa righətrighəg nə zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bakəvakwaha dləghana biya, aɗaba ndərava tə akura.

26 “Baɗəm daddakwa cinngacinng kə əlbəgara, dlaɓa ɓagaa bi kə tlər də vakai biya, ba kalkal də dlagən kwa ndəraa hənyahaan tə səghəla.

27 Hyiyaa ba nə yuwa, righətrighəg nə zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagadlag bafakya.”

28 Ghyənga ba nə Yesu tagtər kwanahaan kə dəgitaha, kaa ba ɓa jappər kə uudah də tsagaanana.

29 Aɗaba tsagatər band daddakwa də ndzəɗa, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8

Mbəghanambəg Yesu kə dadda vəca

¹ Sahi ba nə Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha badyaka

² Kaa sagau kə dadda vəc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwiimbəga.”

³ Kaa vəlla dəv kə Yesu tapəna kə dadda vəcna amaa, “Haiyananthaiga, mbambəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Faffəg kə hyəmmyia tagar bi aandzu kə war kə dəgiti aa dzəgardzəgən biya, dəg mardamarəg kə ghəragh vak zhiila kəsuufa, agha vəlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nə Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

⁵ Dagha ba nə Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghal-gaan taakiya,

⁶ “Yaazhigəla, kwatnahr həngan hənyah əmtsamtan nə vəgha, həḅa dlad ba vaivaiya.”

⁷ Aiyam Yesu taa kə iina, “Ən dagau da mbəgaana.”

⁸ Kaa ngugwamgug kə tlauj maamalna amaa, “Yaazhigəla, tlanal bi nai kəskəgh kə sagau sa vəgyar biya, tagdatag ba kə əlbəg kalti kwatnahr da mbəga.

⁹ Adaba kai dəghərar ndakwani ən mazhangyil kə kwarəga uuda, məng dlaḅ tlaujah mazhangyil kəskaiya, ən tagardatag kə pallaatər taakiya, ‘Dəga,’

kaa dagauwa. Kwatlərən dlaḅ ən daagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlaḅ kə kwatlərəna, ‘Bagnaḅag kə dəgit əntkwaha,’ kaa ḅagaana.”

¹⁰ Cinngha ba nə Yesu əndkwaha, kaa ḅa jappər kə iina, aiyama kə lii gatəgaana, “Ən tagkurtag kə jiira, tapanna bi kə tləkənatləg kə uud də fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, bəḏyak nə uudah ar da sii də səga ard sagat də səga ar da cihurgan əmtad də Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwaḏag ma tləkəsəra ghərazhigəla.

¹² Adaba uudahi ḅadlavtərna kə iitər nə tləksəra ghərazhigəla, da diivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nə iitər ard ghwada dəv də tlərda.”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə tlauja maamaləna, “Dəgdaasa, da ḅagakḅag nə uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbəg nə kwatnaha nə iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nə Yesu kə babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nə Yesu da vəgya Bitrusa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə babba uusa Bitrus ḅəlgaŋ njəkən fəḏa.

¹⁵ Tapəna kə iin kə dəva uusiina, kaa mbəgambəg kə iin tuuk kə fəḏiina, ngal ciiga ḅagtəra kə dəgzəga.

Mbaghanambəg nə Yesu kə uudah ba ḏyaka

¹⁶ Bəlaa ba hwaasa, kaa sədəvsəga kə uudah kə lii ciḅəg shatanah bəḏyak da vak Yesu, tagada ba əlbəg kalti, ngal sagal shatanahahaan ma vəghaatəra, mbahənan baz lii yangbiya.

17 Tədvad kwan wa righavant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Ishay taakiya,
“Kəsakiyamaarakəsəg kə kuzahamiyama,
dlaḅa kəskiyamaaran kə yangbiyahamiyama.”

Dladma gata Yesu

18 Nəgha ba nə Yesu kə uudah bədyak fəḍəga təghər kə iina, ngal tagartag kə iin kə mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kə ghaiya yuwa haiya.

19 Ngal sagau kə dadḍa tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kə iina, “Dadḍa tsaga dəgita, ən gatakgatəg bəḍəm vakavaki agha dagal nənga.”

20 Ngugharangug nə Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afkahaatəra, ḍiikaha dlaḅa mənḡ vakavaka hənnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hənnganan biya.”

21 Am nə pall ma mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ən dəgaadəg ndan ən həḍnan kə daadara.”

22 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Gatkwegatəga, aa həḍarhəḍəg lii əmṣaharaəmṣahəg kə zaraaba-haatəri əmṣaraəmṣəga.”

Kyaḅalghanakyaḅaləg nə Yesu kə kalangasa

23 Dagha ba nə Yesu damma pərayuwa, kaa gatəgaan kə mbərzahaana.

24 Kaa ciig kə ghabag ard fəḍ ma yuwahaiya, fəgharzhafəg baz yu ghubəḍa saas damma pərayuwa, Yesu dlaba hənahaara.

25 Kaa dagau kə mbərzahaan ar ciyanta, am nə iitəra, “Yaazhigəla, katkəməndkatəga wakəm tə ḍuula əmṣəga.”

26 Aiyama taa kə iitəra, “Aujilbæg kəskuram gədzəg əndkwani, kuramən də fadghər hədīikəna?” Kaa ciig kə iin cagara kə gyi kə fədən ard ghubədəga yuwa, kaa kyaḅaləgakyaḅaləga.

27 Kaa 6a jappər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfakwar kə uud wana, baz fəd ard ghubədəga yu ar cinngarnucinngni?”

Mbəghanambæg nə Yesu kə lii ciḅæg nə shatanaha

28 Tsəgwa ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciḅtər shatanah sa vak Yesu, gədzəvtərgədzəg ba vaivaiya, adaba ar ndzəga bamma gətlaha, maay wa ta kwahiin kə ḁuul biya.

29 Kaa huuləg kə iitər ar taakiya, “Au lambagh də kəmənd Zəra Daadamazhigəli? Agha sa vəkəmənd dlad ba sart ndakwani ḅagaa biya?”

30 Məng nə maandala agyaryagyara ghavzah ar piig kə dagalaatəra.

31 Ngal ba ghalgaan kə shatanahaan kə Yesu taakiya, “Akwama səghkəməndadasəga, dīikəməndarsdīig damma gyəḁya ghavdzahaana.”

32 Aiyama taa kə iitəra, “Damdəg ciya,” Kaa daas kə iitər damma ghavzahiina. Badəm gyəḁya ghavzən kaa əmdəra daay kə iitər bawatswats damma yuwahaiya, ngal ruug kə iitəra.

33 Kaa əməndəra daas kə lii piya ghavzahaana. Daragha ba nə iitər damma kəssa, kaa tagaan kə iitər kə dəgitahi dzəghaar də lii ciḅtər nə shatanahən badəmma.

34 Ngal sagal kə uudah ma kəsiin badəm da tləgaraa Yesu. Nəghara ba nə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər maa ḁuwars kə lardaatəra.

9

Mbəghanambəg nə Yesu kə daddkwa əmtsamtsan nə vəgha

¹ Kaa daas kə Yesu damma pərayuwa, ngal dagal təghəra yu damma Kafarnahum, kəssi ghubara nə iina.

² Kaa sagau kə uudah də daddakwa əmtsamtsan nə vəgha həngan tə kəjja, nəghəgha ba nə Yesu kə fadghəratəra, aiyama kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghəna “Zərara, ndavbiya, bəshakanabəshəg nə uud kə haipahagha.”

³ Cinngara ba nə lii tsaga adzahadzaha əndkwaha, kaa takəvatag kə iitər mataatakaatər taakiya, “Kwanən kə uuda badza daaga Daadamazhigəla!”

⁴ Nəghakanəghəg nə Yesu kə dzamaghəraatəra, amaa kə iitəra, “Aujibəg am dzama kəlaadər ma ərvidmahudaruwi?”

⁵ Kwar wa tsafsaftəf kə taga, taakiya, “Bəshakanabəshəg nə uud kə haipahagha nii ciiga dəgdagalhi?”

⁶ Ən naagaan am səran taakiya Zəra Uuda də ndzədə bəsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kə daddakwa əmtsamtsan nə vəghna, “Ciig kəssəg kəjjagha dəg daas dahənyaha.”

⁷ Təhalakwaha, kaa ciig kə uudanəna, ngal daas kə iin da vəgyaana.

⁸ Nəghara ba nə dzahava dlamakəlaawa əndkwaha, kaa gədzəg kə iitəra, ar gala Daadamazhigəla kwa vəlgar hulfa kwan kə ndzəd kə uudaha.

Daaghantdag nə Yesu kə Matiyu

⁹ Dughars ba nə Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəhəg kə iina kə uuda nə iin kwa dəhav də Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkwagatəga” ngal ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngal sagau kə lii cauwa hadama ard yaa daddaha haip ba dʸyaka ar cihuran buud za kaf kə iitər də iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nə Farisiyah əntkwaha, ngal am nə iitər taa kə mbərzahaana, “Aujibəg kə dadda hənyaharu za kaf əmtad də lii cauwa hadama ard yaa daddaha haipi?”

¹² Cinngaha ba nə Yesu əntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatər də dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Damdəg tsagamtsag kə dəgiti tuuk vakai wanəna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyuləgg biya.’ Sanhi da dāa lii jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa daddaha haipa.”

Ndavəg təghər kə kəssa andəla

¹⁴ Kaa dagau nə mbərzaha Yuhwana dadda tsuufəg davak Yesu, am nə iitəra, “Aujilbg kəskəmənd ard Farisiyah kəm kəsgaan ka andəla, kwakyarvadau kə mbərzahah ar maay kəsgani?”

¹⁵ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Ar badzəgaan nə tsaghwaha zhiila ghuula kə ərvidmahud ma bar əmtad də zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kəsav zhiila ghuula dagal vakatəra, ar da kəssəg ma kwah sarta nə iitəra kə andəla.

¹⁶ “Maay wa ghudgətghudəg kə daala sədav tlap-pant tə ənghura sədav biya adaba da təhgaan kə

ənghura sədav na, təhgaana, da jəguujəg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ənghura ambəla həllu biya, akwama diyavdəmfiiga, ciɓgaan kə ənghura ambəla həllwuna, diya dagal nə yuwa inabiya badzəgaan kə ambəla həlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambəla həlluwa təvad kwah wa da diigal bi nə iin biya dlaɓa ciɓəgai nə ambəla həllu biya.”

Dəghwa Yayirus ard uus kwa kəla avəza

¹⁸ Ma sarta taa kwanən kə Yesu, kaa sagau nə maala ma guda dzəgwazhigəla da vakaana, kəla kə ghuunj təvuukwana, amaa, “Dəghwar aa əmtsəga ba ndakwana, asəg tapnatapəg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan gata uuda nə iina.

²⁰ Məng nə uusiin viigaan kəlawə tar buwa kəla avəza, ka dagau kə iina gylga Yesu tapəna kə ghaiya sədavaana.

²¹ Amaa ma ərvidmahudaana, “Akwama tapanatapəg aandzu ba ghaiya sədavaan kaltiya, ən da mbəga.”

²² Gwiyaavət ba nə Yesu kaa nəghəganəghəga, aiyama, “Ndav bi dəghwar biya, fadghəragha mbakanambəga.” Batwatsəra, kaa mbəga kə uusina.

²³ Dagha ba nə Yesu da vəgya maala ma guda dzəgwazhigələna, kaa nəghəganəhəg kə iin kə lii fərtə faakila ard dzahava dlamaa kəlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam nə Yesu, “Ciyamciig vaakwana, əmtsabi nə dughwiin biya, hənnahaara.” Kaa ɓagar ghuɓasəga nenneg kə iitəra.

²⁵ Lagwawtərda ba nə uudah da gyəmala, kaa daas kə iina həkyinan kə dəva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwara.

Mbəghanambəg nə Yesu kə gulfaha ard matan-gaha

²⁷ Dughars ba nə Yesu kə vakavak kə iina, kaa ba gatəgaan kə gulfah buwa ar daag bad halavuwanda zədəatər ar taakiya, “Zhukəmdaalazhug, Zəra Dauda!”

²⁸ Dagha ba nə Yesu damma kwatlərən kə hənyaha, kaa daas kə gulfah bu da vakaana, aiyama taa kə iitəra, “Fəmdəghərtfəg taakiya ən mbəkurambəga?”

Aiyam nə iitəra, “Aana, Yaazhigəla.”

²⁹ Təhala kwaha, kaa tapəna kə iin kə gyiyahaatəra aiyama, “Təd vad fadhəraruwa, mbəkurməbəg nə uuda?”

³⁰ Ngəl wurəg kə gyiyahaatəra, təhala kwaha ka bəltəra nə Yesu kə magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aandzu kə war biya.”

³¹ Daral ba nə iitəra, kaa ba kutəgaan kə iitər kə əlbəgən təghər kə iin aandzu takwar ma lardiina.

³² Ar tə duula sagala, kaa səvardəvsəg nə dadakwa mamghant nə shatanaha kə Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa 6a jappər kə dzhahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapavnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Farisiyaha, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanaha.”

Zhuwatərdaalazhuug nə Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədzər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahtəran dlaḅ kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw bədyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar həḅa dlada maay wa məltərumələg biya, ar band tugh-wahən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaka, dlaḅa lii ḅa tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbakyarvad kwaha, ghalamghaləg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii ḅaa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Daghantḁaag nə Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dahtərantḁahəg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəḁa lagwa shatanaha ar mbaha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nə ḁaagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənnəgwa iin nə Siman kwa ḁahav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsaana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatəratḅələg nə Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatərətələg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dlaḅa dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uuda Izraila kwa zaharazahəga.

⁷ Damdəg tagamtərtag kə əlbəg marawa taakiya, ‘Tləksəra ghərazhigəla hərzəthərzəga.’

⁸ Mbahamtərmbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharaəmtsahəga, mbahamtərmbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tləmkəna ba gyaagyaana vəlamtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aandzu agwaləl, aandzu vərzəhan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aandzu sədav buwa, aandzu kimbak aandzu zad biya, adaba dadda ḅa tləra dlaikəndlaig nə dəgshigaana.

¹¹ “Badəm nə kəsa ard gədzər kəssahi am dəgaa nə uurama, gatamgatəg kə uuda jiirjiir am ndzan ma vəgyaana tangw damma sarti am da ciig nə uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtag taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jiirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzandzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jiirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tə shigaharuwu akwamam da duwa kəsaatəra.

¹⁵ Bak jiir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha

kəssiin daghuvala ta shariya.

Dlaɗ kwada sagauwa

¹⁶ “Wan ɓɔlkurɓɔlɔg band tuughwah ma taataka ghəgyaha təghala, mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba dɣamɗyam band ghavala, dlaɓa am nal kalaliyah band kakuura.

¹⁷ Famfəg kə hyəmmi də uudah aɗaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da ɓalkura kiiɓ ma guda dzəgwazhigəlaatəra.

¹⁸ Ar da langkurlang da təvuukwa maamaalah ard tləkəssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa əlbəg maraw kəskuram təvuukwatəra ard təvuukwa lii ar yahudah biya.

¹⁹ Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kə dəgiti am da tag nə uuram biya, ard duuli am da tag nə uuram biya, aɗaba da vɔlkurvɔlɔg nə uud kə dəga tagga.

²⁰ Aɗaba kuram bi wada taaghahi biya, shəɗkwa Daadaru wa da taaghahi mbakyarvad kurama.

²¹ “Zəraaba da za lanngiya zəraabaan da tsəvana, daada da za lanngiya zəraana, zarha ar da ciitərant kə yaatəra da ciɓəvtərana.

²² Uudah baɗəm ar da naakur bi mbakyarvad ɗaagara, dlaɓa baɗəm daddakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tləkənatlɔg kə katəga.

²³ Akwamar vɔlkur dlaɗ ma kwatlərən kəssa, əmndəraəmdərga damma kəssi təvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsəgarvaratsəg kə kəsaha Izraila baɗəmma, da saaya nə Zəra Uuda.

²⁴ “Daddakwa tsaga dəgit vak kə uuda jiguubi kə dadda tsagar dəgit biya, jiguubi dlaɓa nə kwatnah kə dadda hənyahaan biya.

²⁵ Tlɛgaltlɛg nɛ dadda tsaga dɛgit vak kɛ uuda, nal band dadda tsagar dɛgita, dlaɓa kwatnah band dadda hɛnnyahaana. Akwamar ɗaag dɛ Ba'alzabul kɛ dadda hɛnnyaha, ar da ɗaatɔr dɛ kwa juujig kɛ Ba'alzabul kɛ uudahi ma hɛnnyahiina.

Daddakwa da Gɗzava

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, gɗzamtɔr biya, aɗaba maay nɛ dɛgiti hɛɗahɛɗan kwa da maay wurav biya, dlaɓa maay nɛ dɛgiti shiɗashiɗan kwa da sɔrvaaka biya.

²⁷ Dɛgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat ɓalaɓala, dɛgiti cinngama nɛ uram da gɛlagɛla, tlɛhamtlɛhɛg tɛ ghɛra guda.

²⁸ Gɗzam bi kɛ lii tsɛgatsɛg kɛ vɛgha biya aɗaba ar maay dɛ ndzɛɗa tsa shifɛg biya, gɗzamgɗdzɛg kɛ dadda kwa tsɛgatsɛg kɛ vɛgh ard shifɛg ma kaarafaiya.

²⁹ Maay kwan vɛlav nɛ caakwah bu tɛ kwaɓ pal biya? Bakɔvawkwaha maay aandzu pallɔratɔr ɓɛladagal da tɛ haay kwal sɛrga bi kɛ daadaru biya.

³⁰ Baz guujaha ghɛraharu ndakwani kɛɗlakɛɗlana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nɛ uuram kɛ caakwah baɗyak dɛ ndanngɛra.

Mara haiganthaig dɛ Kɔristi tɛvuukwa uudaha

³² “Baɗɛm daddakwa haiyakuthaig kɛskai tɛvuukwa uudaha, kai ndakwi ɛn da haiganthaiga dɛ iin tɛvuukwa Daadar kwa ma ghɛrazhigɛla.

³³ Aiciya, baɗɛm daddakwa haiyakut bi tɛvuukwa uudah biya, kai ndakwani ɛn da haigant bi dɛ iin tɛvuukwa Daadar kwa ma ghɛrazhigɛl biya.

Sandi gabbərər bi nai biya ba tagwazhatagwazha

³⁴ “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ən vèlkur kə gabərər nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ən vèlkur kə gabərər biya, ba tagwazhatagwazha.

³⁵ Sandi tagwazhatagwazha, adaba
“zəra da 6a dau də daddaana,
dughwa da 6a dau də babbaana,
ghuul dla6a də 6a dau də jikkan uusa.

³⁶ Uudaha hənnyahaan kə uudan
war da 6a dau də iina.’

³⁷ “Badəm nə daddakwa waiya daddaan bi babbaana təghər kəskaiya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya. Dla6a badəm nə daddakwa waiya zəraan bi dəghwaana təghər kəskaiya tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁸ Badəm nə daddakwa kəsəghanti kə tla6ahərtəgaan ngal gata kai biya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁹ Badəm nə daddakwa naa kata shifəgaana, 6əlgaan dagala. Badəm nə daddakwa 6əlda shifəgaan kwakyarvad kaiya aa fəgabadfəga.

Tləraha dəgshiga

⁴⁰ “Badəm nə daddakwa dləghakuradləghəga, dləghakwidləghəg kəskaiya, badəm nə daddakwa dləghakwidləghəga, dlaghaadləghəg kə daddakwa 6əlkwadi kaiya.

⁴¹ Badəm nə daddakwa dlaghaadləghəg kə tlayanga kwakyarvad tlayang nə iina, da tləkənatləg kə dəgshiga tlayanga. Dla6a badəm nə daddakwa dlaghaadləghəg kə uuda jirjira

kwakyarvad uuda jirjira nē iina, da tlākēnatlōga kē dēgshiga uuda jirjiira.

⁴² Baḍēm nē daddakwa vėlgar kuwa yu lēmcikcik kē pall ma lii hēḍiikēn kwakyarvad mbərzar nē iina, ən takurtaga da pilwai nē dēgshigaan biya.”

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufēga

¹ Ghyēnga ba nē Yesu kē tagtēr dēgitaḥ kē mbərzahaan kēlaawa tar buwa, kaa dagal kē iin damma kēsaha Galili da tsagtēr dēgitaḥ ard taa əlbəg maraw kē uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufēga ndza ma guda birfēna, cinngḥa ba nē iin kē dēgitaḥi ḥag nē Yesu, kaa ḥəlgantḥələg kē iin kē mbərzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, “Kəgh waghā da saayin nii, kēm paka kwatlərənhi?”

⁴ Am nē Yesu taa kē iitēra, “Gwiyamagwig daas am tagar kē Yuhwan kē dēgiti amaa nəghēga nē uurama, ard dēgiti amaa cinnga nē uurama.

⁵ Gulfaha ar nəghəganəghēga, ghurḍikaha ar dagala, yaa daddaha vēcā mbahavtərambahēga matanngaha ar cinngacinnga, uudahi əmtsaharaəmtsahēga ciyavtərətciiga, dlaḥa tagəvtərtag nē əlbəg marawa kē talagaha.

⁶ Dē bark nē daddakwa tərḍa bi tē ḍuul mbak-yarvad kai biya.”

⁷ Ar tēghərdēga ciya dagal nē mbərzaha Yuh-wana, kaa fəgarzhafəg kē Yesu kē taa əlbəg tēghər kē Yuhwan vak dlamakēlaawa, “Au wamaa dagal nē uuram da vazəgaan ma tēghali? Amaa da vaza kazhakhawaanən tladtladən kwa gajag nē fəd na?

⁸ Au kaci wa damal nɛ uuram da vazɛgaani? Dad-dakwa cadɓa ma sɛɗav marawna? Udahi ndzɛga ma vɛgya tlɛksɛa iitɛr wa nguda sɛɗavah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nɛ uuram da vazɛgaani? Tlayannga? Ɛn tagkurtaga, juujig vavvaan kɛ tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nɛ ɛlbɛg tɛghɛr taakiya,
“ Ɛn da ɓɛlgaan kɛ zɛrɓɛlgar tɛvuukwagha,
kwada ɓadlak ɗuul lakuti agha da saaya.’

¹¹ “Ɛn tagkurtag kɛ jiira, ma huɗa uudah kwa yaa nɛ ɔnghwasaha, maay wa juujig kɛ Yuhwan dadda tsuufɛg dɛ ɗyakɛr biya. Bakɛva kwaha, daddakwa ɔngykwah ma tlɛksɛra ghɛrazhigɛl juujig kɛ iin dɛ ɗyakɛra.

¹² Cigɛt ma zamana Yuhwan dadda tsuufɛga damma kwanɛn kɛ zamana, tlɛksɛra ghɛrazhigɛl hɛɓa ba dladɗa ma dɛva kɛlaadaha, lii vɛlgar dladdiina, iitɛr wanaa pɛrɗa tlɛksɛra ghɛrazhigɛl bad ndzɛɗa.

¹³ Adaba adzahadzaha Muusa ard kakada tlayanngaha badɛm tagardatag kɛ tlayanngɛr tɛghɛr kɛ tlɛksɛra ghɛrazhigɛl lakuti saay nɛ Yuhwana.

¹⁴ Dlaɓa akwamam haiyamanthaig dɛ kwanɛna, Ili wa ndza tagavda nɛ ɛlbɛg tɛghɛr taakiya da saayna, iin nɛ Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyɛmmiya, aa cinnga.

¹⁶ “Ɛn da gɛrɛg dau nai kɛ kwanɛn kɛ zamani? Ar band zarhah cihurgan tɛ ɓala kasukwa ar ɗaa ghɛrahaatɛr ar taakiya,

¹⁷ “ ‘Kɛm fɛrtɛkura kɛ faakila,
lamwalɛg kɛ shakalga,
kɛm ɓɛlkura kɛ ɔngsa taa dzɛgwagha,
lamwalɛg kɛ tuuga.’

18 “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həbəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

19 Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həbəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhuda ard dadda həbə kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadad-daha haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvd tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pəlara ghəra

20 Kaa cagtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa bagaa nə iin kə dəgaha jappər bədyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

21 “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Betsaida! Akwama bagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərahaanən bagavəna vakaruwəna, ma pəlara bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtsəgw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

22 Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

23 Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama bagava ma Sadum nə tləra jappərahaan bagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

24 Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvardaala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə dīyakudəga

²⁵ Ma sarta kwaha wa tagaa nē Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigēla ghərazhigəl ard duniya, adaba shibəghtərvashibəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

²⁶ Bandkwah, Daada, adaba kwan nē dəgiti ɓagakaɓag kə marawa.

²⁷ “Badəm nē dəgitaha, vəlghwavələg nē Daadara. Maay wa sərgasərəg kə Zəriin biya bamma Daada. Dlaɓa maay wa sərgasərəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

²⁸ “Asamasəg sa vakara, badəmaru lii kudaralkudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuraran am tləkkəna kə diyakudəga.

²⁹ Cinngamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa bəlvar nē zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dlaɓa vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dlaɓa am tləknatləg kə gabər ma ərvidmahudaharuwa.

³⁰ Adɗaba zuukiyara ba tsafsa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndavəg təghər kə faciya ngiiga

¹ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nē Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, ngal fəgharzaɓəg nē mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

² Nəghara ba nē Farisiyah əndkwaha, am nē iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar ɓa dəgiti dzah kə ɓagaan daghuvala ngiiga.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats karantamabi kə dəgiti ɓagaa nə Dauda ard lii əmtad də iin ma sartakwa ndza njitər nə waiy biya?

⁴ Kaa daas kə iin damma vəgya Daadamazhigəla kəsant kə iin kə bəruudi kwa favtəra ba kərkangyəkwa kə zhiila kəsə uufah zuwa, vəltər baz lii əmtad də iin kwa dzah zəgaan kə iitəra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kələda nə zhiila kəssufah kə adzahadzaha ngiig ma vəgya Daadamazhigəla, mbats nal bi kə haip kə iitər biya?

⁶ Ən tagkurtaga, wan nə daddakwa juujig kə vəgya Daadamazhigəl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sərgasərəg kə dəgiti tuuk vakai nə əlbəgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuuləg biya, mamaa maay ghaza dad-dakwa maay də haip biya.’

⁸ Adaba Zəra Uuda iin yaazhigəla faciya ngiiga.”

Daddakwa əmtsaməmtsən nə vəgha

⁹ Kaa dūgarsduug kə Yesu kə vakavakintsa, ngal daas kə iin damma guda dzəgwazhigəlatəra.

¹⁰ Ndza məng nə uuda nə iin əmtsaməmtsən nə dəv vakwahiina, kaa ndavgarundavəg kə iitər kə Yesu, taakiya, “Haighanthaig nə adzahadzah mbəvna nə uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tləkəna kə iin də haipa.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Akwama məng nə daddakwa də tuugh pal makurama, ma dahi damma afəkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kəsgaan nə dadda tuughən sagat biya?

12 Abi ndanng ba nə uud təghər kə tuugha. Mbakyarvad kwaha kalkalan ɓagvəna nə harər daghuvala Faciya Ngiiga.”

13 Aiyama taa kə uudanena, “Vələg kə dəvaagha.”

Kaa vəlgaan kə iin kə dəvaana, ngal mbəg kə dəvaan bandkwa pallna.

14 Kaa dagal kə Farisah da diya sawariya ma taatakətera təghər kə ɗuuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Righətrighəg nə tlayannəra Ishaiya

15 Nəghəghaaka ba nə Yesu əndkwaha, ngal ɗuugarsɗuug kə iin kə vakavakiina, kaa gatəgaan kə uudah badyaka, mbahtəra kə lii yanng bi baɗəmma.

16 Bəltəra kə magi taakiya, aa tagarar bi aandzu əndwar biya.

17 Təɗvad kwan wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,

18 “Wan kwatnəhar kwa kəsanaaka naiya,
ən waigaana, ən cinngaana kə əmtakəraana ba vaivaya.

Ən da righəgaan də shəɗkwara,
iin wada tagtər əlbəga shariya jiir kə uudaha.

19 Da maay ɓala agajaw bi taa əlbəg də caagyi biya,
da cinngvabi nə ghaiyaana tə ɗuul biya.

20 Da maay kəla ghuvu hərzh kə kələg biya,
da maay əmtsa kaara jahurambi kwa hərzh kə əmtsəg biya,

bamma da fəgharaafəg kə jira zuu kə fiira.

21 Fantara uuda dəgshiga ba tə ɗaagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

²² Kaa sädəvsəg nə uudah kə makwai kwa mamghant nə shatanaha dlaḡa gulfa da vak Yesu, ngal mbənan kə iin kə uuda nə iina, farhza kə taaghai kaa nəghəganəgha.

²³ Kaa ḡa japər kə dlamaa kəlaaw badəmma, aiyam nə iitəra, “Aitsa Zəra Dauda bi wan kwanya?”

²⁴ Cinngara ba nə Farisiyah əndkwaha, aiyam nə iitəra, “Abi lagw də ndzəḡa Ba'alzabul tləkəsa shatanaha nə uudanən kə shatanaha.”

²⁵ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə dzama ghəraatəra, aiyama taa kə iitəra, “Badəm nə tləksəri tagwazhatagw hutsəg buwa ar ḡa tləghum də ghərahaatəra, kwanən kə tləksər da zəlma biya, bandkwah dlaḡ nə kəsa bi hənnyah ma tagwazhatagw hutsəg buwa, ar ḡa tləghum də ghərahaatəra da badzəga.

²⁶ Akwama lagwan nə shatanah kə shatanaha, ḡa uushav də ghəraana, da ḡag ndar kaci nə tləksəraan kə ndzəḡi?

²⁷ Akwaman lagw də ndzəḡa Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbərzaharuwum? Ar lagw də ndzəḡa wari? Mbərzaharuwa wa da təkur shari təghər kwanənna.

²⁸ Akwaman lagw də ndzəḡa Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbats tləksəra Daadamazhigəla səghawiisəg da təghər kəskurama.

²⁹ “Maay wa dəgaadəg da vəgya dadda ndzəḡ hutsavarvan nə almanan biya, ba zənnngwa bamma takwasavant nə dadda ndzəḡəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

³⁰ “Daddakwa maay əmtaḡ də kai biya, tləghumar nə iina, dlaḡ daddakwa məlghwad bi kə dzahgaan

biya, kwazæg bad kwazæga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da bəshivtərnaəbəshig kə uudah aandzu hulfa kwar kə haip ard badza ɗaaga kwa ɓagara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza ɗaaga Shidəkwə Daadamazhigəl da bəshvarna biya.

³² Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tə Zəra Uuda da bəshvarnaəbshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwə Daadamazhigəla da bəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf tədvd zərna

³³ “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwada yaa ba zər ghwada, ma kwar kə uufa nəghvaakanəghəg tədvd zarhaana.

³⁴ Kuram fadəga ghavalahaan kəlaadahna, am da tag ndar nə uuram kə dəgitah maraw kuram ndakwani am kəladahi? Abi, dəgiti ma ərvidməhud wa tag nə ghaiya.

³⁵ Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvidməhudaana, uudi kəlaada ba kəlaadər wa sagal ma ərvidməhudaana.

³⁶ “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

³⁷ Adaba tədvd əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazæg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərga

³⁸ Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, makəmaa naagaan magha markəməndadan kə dəga sərga.”

³⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kəlaadaha, dlaḅa ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərda nə dəga sərga, maay watlərən kə dəga sərgi da marəvtərmarəg biya, bamma dəga tlayang Yunana.

⁴⁰ Bandkwa ḅagaa nə Yunan kə həng həkərɗ baz avəɗ baz faci ma huḁa kilfa. Da bandkwah dlaḅ nə Zəra Uud da ḅa həng həkərɗ baz avəɗ baz faci ma kusəgha haaya.

⁴¹ Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig əmtaɗ də uudaha zamana, ar martərda kə uudaha zamanən taakiya ar ghazaghazana, adaba pəlara mbakyarvad əlbəg marawən tagada nə Yunan nə iitər kə ghəra. Wan ci, nə daddakwa juujig kə Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nə tləkəssa Sheba uusa əmtaɗ də uudaha zamanəna. Martərda taakiya ghazaraghazəga, adaba ghəravaana sal vaka bətkey sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kə Salumana vaakwana.”

Gwiyaghəra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsəg nə Shatanah ma vəgha uuda, kaa gwaiyav kə iin gata vakavaka diyakudəg tlakəna biya, adaba maay nə yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngəl ba tagan taakiya, ‘Ən guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tləgharaatləg kə hənyahən maay aandzu əndwar biya, dlaḅa hyadahyḁana ḅadlaḅadlana.

⁴⁵ Kaa dagal kə iin dzəgdaan kə kwatlərən kə shatanah uudiffa kwa jaruujig kə iin də kəlaadəra, kaa daas kə iitər ar ndzan vaakwaha. Təhalakwaha ndzəgana uudanəna, da jəguujig kə ndzəganaanən

ndza wurən kə badzəga. Da bandkwah dla6 nə uudaha zamanən də kəlaadəra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Təghərdəga tagtər əlbəg nə Yesu kə uudaha, kaa sagau kə babbaana ard zarha babbaan ar ghacan gyimala, ar naa taaghai də iina.

⁴⁷ Am nə uuda nə iin taa kə Yesu, “Wai baabagha ard də zarhabaabagh ar ghacga gyimala, ar naa taaghai də kəgha.”

⁴⁸ Aiyam nə Yesu taa kə uudanənna, “War nə baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbərzahaan kə iin də dəva aiyama, “Wan nə baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Badəm nə daddakwa 6a dəgiti naag nə daadar kwa ma ghərazhigəla, iin zəraabara, ard dəghwa baabara ard baabara.”

13

Garava dadda riiga

¹ Ba daghuvala kwahiin kə faciya, kaa səgalsəg nə Yesu hənyahiina, ngal dagal kə iin cəhuran tə ghaiya yuwa haiya.

² Kaa fadav kə uudah badyak sa təghər kə iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kə iin damma pəra yuwa cəhurana. Kaa ghacgaghacəg kə uudah tə ghaiya gardza.

³ Kaa tagtərtag kə iin kə dəgitah badyak də garava, amaa, “Məng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nə iina, kaa 6algal6aləg kə kyaləma hulf dat dūula, kaa caguucag kə dīikaha.

⁵ Kyaləm 6alal dat caccəhəlaw vakavaki maay nə haay dyak biya, kaa laghər ba watswatsa adaba maay nə haay dyak biya.

⁶ Ghwut ba nə faciya, ngal fuug kə iitəra, adaba baharabi kə tlali vaivai biya, kaa ghuləg kə iitəra.

⁷ Kyaləm ɓalal damma takka, kaa ghwubararaa nə takka, tsarva kə ɓəlauwa.

⁸ Kyalm ɓalal dat haay marawa, kaa ya zər dərməkka, kyaləm kul əngkwaha, kyaləm dlaɓ kul həkərɗa.

⁹ Dadda kwad hyəmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

¹⁰ Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujibəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

¹¹ Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyaku-ranthaig nə uud am sərə kə dəgiti shəbashaɓan ma tləkəsəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vələvtər biya.

¹² Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga badyaka, dlaɓa da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aandzu ba hədikəni də vakai nə iina.

¹³ In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,
 “‘Aandzu ar vazəgaana ar nəghəga biya,
 aandzu ar cinngaana, ar cinnga biya
 dlaɓa ar nəghəgaaka biya.’”

¹⁴ “Righətrighəg nə tlayangngərə Ishaya təghər kə iitər taakiya,

“‘Am da cinngaana
 am da cinngaaka biya,
 am da vazəgaana,
 ba dəm am da nəghəgaaka biya.’”

¹⁵ Adaba uudahaan ba dəkək nə ərvudmahudaatəra,
 ar cinnga ba dlah də hyəmiyahaatəra,

dlaḅa ar həḁardu kə gyiyahaatəra.

Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,

maraa cinngacinng də hyəmiyahaatəra

dlaḅa maa nəgharaakanəghəg ma

ərvidmahudaatəra

ar pəla kə ghəra ən mbətərnana.'

¹⁶ “Bark nə gyiyaharuwa adaba ar nəghəganəghəga, dlaba hyimməyaharu ar cinngacinnga.

¹⁷ Bak jiira ən tagkurtaga, tlayangaha ard uu-daha jirjira ba ḁyaka, naharnahəg kə vazza dəgiti nəghama nə uurama, nəghara biya, ard dəgiti cinngama nə uurama, cinngara biya.

Tagadatəg nə Yesu kə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁸ “Wan nə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁹ Badəm dadda kwa cinnghacinng kə əlbəg təghər kə tləksəra, dlaḅa nəghaaka biya. Kaa sagau kə shatanaha ghəldan kə əlbəgən sagal ma ərvidmahudaana, kwanən kə hulfa iin wa ḅalal dat ḁuula.

²⁰ Hulfən ḅalal dat caccahəlawna, iin garava uudahanən cinngaracinng kə əlbəgna, dlaḅa dləgharadləghəg bad hwadəga.

²¹ Adaba baabi kə tlali biya, fadghəraan ba dəga sart həḁikəna, səghəv ba dlad kwakyarvad əlbəgiina, kaa tagwzhatagw kə iin də fadghərana.

²² Hulfən kwa ḅalal damma takkəna, iin garava uudi cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla,

dzama kadlannga duniya ard hyahəra, tsəgharvatsəg kə ɓəlauwa yaa bi kə zər biya.

²³ Hulfən riyava tə haay marwna iin garava dadɗa kwa cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla dlaɓa nəghəghaakanəghəga, ngal yaa kə zərə, kwana dərməkka, kwana kul unkwaha, kwana kul həkərɗa.”

Garava dləgh ma həiya

²⁴ Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn ke garava, amaa, “Da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də uudi riya hulf maraw ma guhaana.

²⁵ Ma sartən hənna haar nə uudah baɗəmma, kaa dagal kə dadɗa tləghuman riyaars kə dləgh miizhangyil həiyina, ngal dasaana.

²⁶ Ghubara ba nə həiya yaak kə zərə, dləgh ndakwani ghubaraghubarga.

²⁷ “Kaa sagau kə kwatnahahaan ar tagar kə dadɗa hənyahaatər taakiya, ‘Dadɗa hənyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nəng ma guhaghən biya? Aa səga ndar ka ci nə dləghi?’

²⁸ “Aiyama taa kə iitəra, ‘Dadɗa tləghum wa ɓagaa kwaha.’

“Aiyam nə kwatnahaan taa kə iin, ‘Agha naagaan kəm taddan kə dləghahaana?’

²⁹ “Amaa taa kə iitəra, ‘Tadəm biya, aa nali vaka tada dləgh kəskuram am taddan baz həi biya.

³⁰ Aduwamtərɗuug aa ghubararghubarg ba əmtaɗ tangw damma sarta ghuda həiya, ma kwah kə sarta ən da tagtərtag nai kə lii ghuda həiya ar da farzha aghwa dləgha ar ngwadant adagwal adagwala həvars kaara, dzahvant nə həiya diivədəm damma kuvəra.’ ”

Garava hulfa zəra mastad

³¹ Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava, amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band hulfa zəra mastad kwa riiya nə uudan ma guhaana.

³² Iin wa mishish ma hulfah badəmma, akwama ghubaraghubarga, juguujig kə dəgitahi riva ma dyaghar badəmma kaa nəg kə uufa, kaa 6a vəgyahaatər kə diikah tə dəvahaana.”

Garava Yista

³³ Gwiya vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band yista kwa kədghant nə uusiin də taasa ahupi həkərda, kaa uushigətuushig kə ahupiyin badəm də yistina.”

³⁴ Tagatərtag nə Yesu kə dzahava uudah badəm kə dəgitah də garava. Maay nə dəgiti tagatər nə iin kwal garav biya.

³⁵ Tədvad kwan wa rəghvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,
“Ən da tagaan kə əlbəg də garavaha,
dəgiti ndza shəbashaḅan gwil fəgarzha duni, ən da tagaana.”

Dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guha

³⁶ Kaa dūtərəsduug nə Yesu kə dzahava uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha. Ngəl tləgaraatləg kə mbərzahaana, am nə iitər taa kə iina, “Tagkəməndtag kə dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutərangug nə Yesu amaa, “Dadda kwa riiya hulf marawa, iin Zəra Uuda.

³⁸ Guhna iin nə duniya, hulf marawna, iin zarha tləksəra Daadamazhigəla. Dləghna iitər zarha shatanah.

³⁹ Dadda tlēghumən riya dlēghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda hēina, iin ghyēnnga duniya, lii ghuda hēiya iitər nə zarhaḅēlga Daadamazhigēla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nə dlēgh hēvars nə kaara, da band kwah daghuvala ghyēnnga duniya.

⁴¹ Da ḅēlgaan Zəra Uud kə zarhaḅēlgaana, ar da dzahaant badəm kə dēgitahi fəgara uudah kə ḅa haipa, baz lii ḅa tləra kələfər badəmma, ar da lagwtərda dagal ma tləksəraana.

⁴² Ar da dīitərdəm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dāv də tlərda.

⁴³ Təhalakwaha ar da mbiig band faciya nə uu-daha jiiirjiira ma tləksəra daddaatəra. Dadda kwa də hyēmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiḅashiḅana

⁴⁴ “Tləksəra ghərazhigēla band almani kwa shiḅavəna ma guuha, kwa tləkəna nə uudana ngal gwiya shiḅnanna, mbakyarvad dyakəra hwadaga kaa valət kə dēgahaani dāvakai nə iin badəmma, ngal sēgwa kə guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

⁴⁵ “Gwastəna, tləksəra ghərazhigēla band zəra kasəkwa, kwa gata akura ndannga.

⁴⁶ Tləkəna ba nə iin kə akurən ndanng pal ba vaivaina, ngal valət kə dēgahaan badəm sēgwa kə iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

⁴⁷ “Gwastəna dlaḅa, tləksəra ghərazhigēla band amshiya vaiya kilfa kwa ḅēlavdəm damma yuwa-haiya, vaiyitvaig kilfah shahshaha.

⁴⁸ Righət ba nə iina, ngal təḏdatəḏəg kə yaa daddaha vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzəraakan kə kilfahi marawa, ar diivədəm damma alghwa diivədan nə wa maraw biya.

⁴⁹ Da band kwah daghuvala ghyənnga duniya, ar da sagau nə zarhaḅəlgə Daadamazhigəla, ar da tagwtərzha kə kəlaadah sagal ma uudaha jiiirjiira.

⁵⁰ Ar da diitərdəm kə kəlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nə iitəra ar ghwada dəv də tlərda.”

Daala almana ard ənghuraana

⁵¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Nəghamaakanəghəg kə kwanahaan badəmma?” Kaa ngug kə iitəra takiya, “Aana.”

⁵² Aiyama taa kə iitəra, “Mbakyarvad kwaha badəm dadda tsaga adzahadzaha kwa nalnəg kə mbərz ma tləksəra ghərazhigəla, band dadda hənyaha kwa sadda daala almana ard ənghura alman vaka fəgaana.”

Maay nə Tlayanng də ndanng ma kəssaan biya

⁵³ Ghyənng ba nə Yesu tagtər dəgitah də garava, kaa dagalaan kə iina.

⁵⁴ Dagha ba nə Yesu damma kəssana, kaa fəgarzhafəg kə iin tsagtər dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəlaatəra, kaa ʁa jappər kə iitəra, ar taakiya, “Aa tləkəna mər nə uudanən kə hulfa kwan kə dabari ard də ndzəda ʁa tləraha jappərni?”

⁵⁵ Zəra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa ɗahav də Maryam biya? Zarhaababani nə Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

⁵⁶ Dughwaha babbaan bi wa əmtaf də kəmyamən biya? Tlakənamər kaci nə iin kə kwanahaan badəmmi?”

⁵⁷ Kaa badzəg kə ərvidmahudatəra.

Am Yesu taa kə iitəra, “Bamma kəsaana ard hənyhaan wa maay nə tlayanng də ndanng biya.”

⁵⁸ Bagaa bi nə iin kə dəgaha jappər dyak vakwah biya, adaba ar maay də fadghər biya.

14

Əmtsəga Yuhwana dadda tsuufəga

¹ Ma sarta kwah wa cinngəha nə Tləkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu.

² Amaa taa kə kwatnahahaana, “Kwan kə uuda, Yuhwan dadda tsuufəg waa ciigət ma gətlaha, iin waa tləkəna nə iin kə ndzəda 6a dəgaha jappərahaana.”

³ Adaba ndza viyətviig nə Hirudus kə Yuhwana, takwasanta, bəldəm damma guda bərfin kwak-yarvad Hirudiya, uusa zəra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nə Yuhwan kə Hirudus taakiya, kalkalaan bi kə iin kəssa Hirudiya biya.

⁵ Bakəvakwaha nahanahəg nə Hirudus kə tsa Yuhwana, ndza gədza gyiyya uudaha, adaba hai-yaranthaig nə uudah taakiya tlayanga nə iina.

⁶ Səgha ba nə sarta 6a kwaanda Hirudusa, kaa shakaləg kə dughwa Hirudiya tə vuukwa ghulabaha, fəgharaafəg kə Hirudus kə cinnga əmtaakər ba vaivaiya.

⁷ Təgharatəg kə langyiya baz zəgara gwadəg taakiya, da vələgarvələg kə dəgiti ghaləg nə iin badəmma.

⁸ Ngal diigaradiig nə babbaan kə sawariya dəgiti da tag nə iina, amaa, “Aa vəlwavələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda Tsuufəg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinnguu bi nə tləkəs kə əmtakəra əlbəgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadəgi zaa nə iin təvuukwa ghwulabahaana, ngal tagaan kə iin taaki aa vəlvarvələg nə dəgiti naag nə iina.

¹⁰ Bəlant kə uud damma guda bərfina ghudva ghər tə Yuhwana.

¹¹ Səvdaa nə ghəraan ma kwatama, vələvar kə dughwiina, kaa lanngardaa kə iin kə babbaana.

¹² Kaa sagau kə mbərzaha Yuhwana ar kəssant kə tləwa vəghaan ar hədənana, təhala kwaha ngal daagal kə iitər ar tagar kə Yesu.

Tlatərtləg nə Yesu kə uudah alfu dləb də dəgzəga

¹³ Cinngaha ba nə Yesu əndkwaha, kaa daas kə iin damma pəra yuwa, ngal dagal da vakavaki maay aandzu əndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nə uudaha, kaa sagal kə iitər ma kəssahaatəra, ngal dagal kə iitər gatəgaana.

¹⁴ Səghal ba nə iin ma pəra yuwa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudah ba dyaaka. Ngal zhutərdaalazhuuga, dlaḅa mbəhtəra kə lii yang bi ma iitəra.

¹⁵ Dəm ba faci kə ḅəladaaya, kaa dagau kə mbərzahan da vaakana, am nə iitəra, “Kwan kə vakavaka maay aandzu ndəwar biya, dlaḅa hərz faci kə ḅəladaaya. Dutərsduug kə uudaha kiyava dagal kə iitər damma kəsah ar gatu kə dəgzəga.”

16 Aiyama nə Yesu taa kə iitəra, “Maay nə tləra dagalaatər biya. Vəlamtərvələg nə uuram kə dəgzəga.”

17 Am nə iitəra taa kə iina, “Dəgiti vakamnd vaakwana, ba bəruudi dləba ard kilf bu kaltiya.”

18 Aiyama, “Anakam da vakara.”

19 Ngəl tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararac-ahwarəg tə kazhakwa, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə bəruudi dləb ard kilf buwa, dzəgant kə iin kə ghəraan damma ghərzhiğəla, tagar kə uus kə Daadamazhiğəla. Təhalakwaha, lahəna kə bəruudina vəltər kə mbərzahana ar tagwtərna kə uudaha.

20 Badəmmaatər zaruuzəga tlatərtləga, ar dzahaant nə mbərzahaan kə ghwadəgahaani təmaatəmga, righantrighəg kə alghw kəlaawa tar buwa.

21 Uudahi zaruuzəga tamaha ghwalvah alfu dləba, maay ba nə zərha ard ənghwasah biya.

Yesu dal təghəra yuwa

22 Bad ghyəngaatər waha, kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pəra yuwa, kiyava dagal kə iitər zungw təghər kə iin dat ghyaba kwah kə gardza, adaba paka salama uudah nə iina.

23 Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngəl dagat kə iin da dzəgwazhiğəla ma aghw ba daghu-vaana, ɓəlgharaaɓələg baz avəd vaakwah ba daghu-vaana.

24 Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə ghubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

25 Tamaha karfe həkərda avəda, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

²⁶ Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawā ar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

²⁷ Bat watsəra, kaa tagtərtag kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

²⁸ Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhigəla, akwama ba kəgha, dəakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

³⁰ Nəghəgha ba nə iin kə fəd ciyətciiḡ bad ndzəda, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəḡ nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəḡ, Yaazhigəla.”

³¹ Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsahətsan nə fadghərna, aujilbəḡ agha 6a ndawndawi?”

³² Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kyaḡalgakyaḡaləḡ kə fədna.

³³ Kaa ḡagarnəsḡag nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiijiira agha Zəra Daadamazhigəla.”

Mbahghanambahəḡ nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

³⁴ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

³⁵ Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

³⁶ Kaa ghalgaan kə iitər maa duutərnaa kə lii yang bi maraa tapnan aandzu ghaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadija tləvuukwaha

¹ Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

² “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbəg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhigəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, ‘Faarafəg kə daadagh ard baabagha,’ dlaḅa ‘Badəm dadda ḁaava dad-daana bi babbaana, barari tsavva.’

⁵ Kuram am tsagtərtsag kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, ‘Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.’ Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayanngərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

⁸ “‘Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti, ərvidməhudaatər bitky də kaiya.

⁹ Ar ðaggwa ba gyaan kə kwatnahəra,
ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga
Daadamazhigəla.’ ”

*Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa
Daadamazhigəla*

¹⁰ Dahatərətdəhəg nə Yesu kə dzahava uudah da
vakaana, amaa taa kə iitəra, “Cinngamcinnga am
nəghaakana.

¹¹ Dəgiti daadamma ghaiya kə uud bi wa fəgara
kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl
biya. Bamma dəgiti sagal ma ghaiyaana.”

¹² Kaa sagau kə mbərzahaan da vak Yesu am
nə iitəra, “Agha sərgasərg taaki aandzaa badzgal-
badzəg nə ərvidya Farisiyah sarta kwaraa cinnga
nə iitər kə əlbəgna?”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Badəm nə ri-
igi kwa riya nə Daadari ma ghərazhigəl biya, da
tadəva.

¹⁴ Aaduwamtərduuga. Ar gulfah nə iitəra, lii
tadə gulfaha. Akwama gulf wa tadə gulfa, ba
bəkudaatər ar mbədə daay damma afəka.”

¹⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Tagkəmnndtagg kə
dəgiti tuuk vakai nə garavna.”

¹⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats gwaastən
nəghamaaka biya?

¹⁷ Badəm nə dəgiti zəguu nə uuda, ba zənnəgw
da bak ghaiyaana, kaa damma hudaana, təhala
kwaha kaa sagal ma vəghaana.

¹⁸ Dəgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa səgal
bamma ərvidmahudaana. Iin wa fəgara ndzəgaana
kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla.

19 Adaba sagal bamma ærvidmahuud nə dzama dægıt ghwada, ndə tsa sifəga, 6a gwaragwara, 6a gəlla, shiida fiida, ard badza daaga.

20 Kwanahaan wa fəgaraa ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla, za kaf kwaal bara dəv bi wa fəgaraa ndzəgan kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya.”

Fadghəra uusa yaa Kan'ana

21 Dughars ba nə Yesu kwahiin kə vakavaka, ngal dagal kə iin damma larda Taya ard Sidon,

22 Kaa huula saas kə uusa yaa Kan'ana, amaa, “Zhukwadalaazhuug, Yaazhigəla, Zəra Dauda. Məng nə dəghwar kwa vəlgar nə shatanah kə dlad ba vaivaiya.”

23 Tagghar bi nə Yesu aandzu ndau biya, kaa ba sagau kə mbərzahaa da ghalgaana, aiyam nə iitəra, “Lagwarslagw kə uusna, adaba gata kəmyamma dla6a mbakiyammbəg də huuləga.”

24 Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Bəlakwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilən zaharazahəgən nə uuda, mbakyarvad uudahi tlərən biya.”

25 Ngal sagau kə iin kəlla kə ghunnj təvuukwana amaa, “Yaazhigəla, məlwadməlgə.”

26 Aiyamaa, “Kalkalaan bi kə kəsvant nə kaffa zarh bələvtərda kə ghəgyah biya.”

27 Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigəla, aandzu ghəgyaha ar cagaan kə pashpasha kaffi 6algal vaka zəg kə dadda hənyahaatəra.”

28 Kaa ngugarangugg kə Yesu amaa, “Uusəna, fadghəragh ndzədəndzədəna, tsakatsəg nə uud

kə puutagha.” Bat watsər kaa mbəgambəg kə dəghwaana.

Mbahghanambahəg nə Yesu kə uudah badyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nə Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngal dagat kə iin dat kungula aghwa, cəhurana.

³⁰ Kaa sagau kə uudah badyak da vakaan də ghurdikaha, gulfaha, lii əmtsamtsan nə uuḃiya, makwayaha, ard uudahi tlərən badyaka, ar diitəra təvuukwana. Ngal mbahtərana.

³¹ Nəghgha ba nə uudah kə makwayah ar taa ghaiya, lii əmtsamtsan nə uuḃiya, uuḃiyatər nalnəg balapiya, ghurdikah ar dagala, gulfah dlaḅ ar nəghəganəghəga. Kaa galla Daadamazhigəla yaa Izra'ila kə iitər badəmma.

Vəlatərvəlag nə Yesu kə dəga zəg kə uudah alfu uufada

³² Təhala kwaha, ngal dahtərətdahəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa, “Ən ḅa zhuwadaala kwanən kə uudaha, həngah həkərd wan kwana ar ba əmtad də kaiya, ba kwal dəgzəga. Ən naay kə dūtərəsduug daas də wai biya, adaba haik diya haar kə iitər təghərdəga.”

³³ Am nə mbərzah taa kə iina, “Da tləvkəna mər nə dəgzəgən da tlətəraara kə uudahaan ma təghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndavtəruundavəg kə Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwən wa vakaruwi?”

Aiyam nə iitəra, “Uudiifa ard mishish kilf hədiikəna.”

³⁵ Kaa fətəraafəg kə iin kə dlamakəlaaw cahwar-gan tə haaya.

³⁶ Kəsant kə iin kə dumm̃ba bruudi uudiifən ard kilfna, tagar kə iin kə uus kə Daadamazhigəla lahnana. Vəltər kə iin kə mbərzahaana, kaa veltər nə mbərzahaan kə uudaha.

³⁷ Badəmaatər zaruuzəga, tlatərtləga, kaa dzah-gantdzahəg nə mbərzahaan kə ghwadgahaan ar rəghant kə aləghwah uudiifa.

³⁸ Uudahi zaruuzəga, tamaha damma ghwalvah alfu uufada, maay ba nə ənghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nə iin kə uudaha, kaa damma pəra yuwa, ngal dagal damma haaya Magadan.

16

Gata dəga sərga

¹ Sarəvsəg nə Farisiyaha ard Sadukiyah da vak Yesu kiyava fishəgaan kə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər ma martərdan kə dəga sərəg kwa da mara taakiya, səghhi vak Daadamazhigəla.

² Ngutərnaguga, amaa, “Akwama bəlaabələg nə hwaasa, ma nəghəmanəghəg kə zhigəla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nə kəs dlakaduura.

³ Akwama nəghəmanəghəg kə zhigəl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nə ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nə yuwa hiinanna.’ Am nəghəgaakanəghəg tsau kə ndzəgana zhigəla. Dəmakurvaa ndar kaci nəghəgaaka ndzəgan kwanən kə zamani?

⁴ Uudaha zamana ar maay də jiir təvuukwa Daadamazhigəl biya, dlaḅa ar kəladaha. Ar nagan mara nəgha kə dəga sərga, da maay marvətərmarəg nə watlən kə dəga sərəg biya, bamma dəga sərəga Yunana.”

Kaa duutərsduug kə iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nə mbərzahaan dat ghyaba kwah kə gardza yuwa haiya, mbats viyaatəraviig nə kəsə bruudiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafəg kə iitər tagaan ma taatakətər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbəg am taaki am maay də bruudi biyi?”

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viyakuraviig nə dūuli gəlantərət nai kə uudah alfu dləḅ də dumm̄ba bruudi dləḅa? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlantərət nai kə uudah alfu uufad də dumm̄ba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujilbəg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfəg kə hənkal tə yista Farisiyaha ard Sadukiyaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfəg kə hənkal tə yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfəg kə hənkal də tsagaana Farisiyaha ard Sadukiyaha.

Bagaabag nə Bitrus kə shiəd taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

14 Aiyam nə iitəra, “Kyalm ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dlaḅa ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

15 Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

16 Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

17 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

18 Ən tagaktaga, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tə vakaiya, ən da ḅaatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəd kə yaa daddaha gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzəda təghər kə iitər biya.

19 Ən da vələkvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dlaḅa ḅadəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, ḅadəm dəgiti agha pələnəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

20 Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aandzu ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

21 Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da həḅuu kə dlaḅa shahshaha, ma dəv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga

adzahadzaha, da tsəvana, tə həng həkərda da ci-
ivant də shifəga.

²² Ngal tədant nə Bitrus damma dləmmaaba, cagaraa kə gyiia, amaa, “Aa tsanttsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dəm biya.”

²³ Kaa gwiyaav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəda uud tə dūul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dæg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

²⁴ Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsduug kə ghəraana, kəsant kə tlaḅa hərtəgaana, gatəkwagətəga.

²⁵ Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da ḅəgaan dagala, Badəm nə daddakwa ḅəlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknatləga.

²⁶ Au pedaan kə uud akwama tləkənatləg kə duni badəmma, təhalakwaha ḅəldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

²⁷ Zəra Uuda da sii də zərbəlgahaan ma ndangəra Daddaana, da vəlgarvəlg kə dæg shigaan aandzu war kalkala dəgiti ḅagaa nə iina.

²⁸ Ən takurtaga, məng nə kyalma uudahi ghaciga vakwanəna ar da maay əmtsəg biya bamma nəghəgharanghəg kə saay Zəra Uuda ma tləkəsəraana.”

17

Gwiyaavətgwiig nə ndzəgana Yesu

¹ Təhala həngah əngkwaha kaa langtərdətlang nə Yesu kə Bitrus, ard Yakubu, ard zərababba Yakub,

kwa iin nē Yuhwan, dagat damma ghēra aghwa ba kyakw ba daghuvaatēra.

² Kaa gwivētḡwiig nē ndzēganan tēvuukwatēra, baz hūdēvēgaan ndakwi mbiig band faciya, sēdavaan ndakwi kaa nēg kē madēkw ba tēlla.

³ Batwatsēra kaa tsēgwatsugw kē tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ḡhai kē iitēr dē Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kē Yesu, “Yaazhigēla, marawa nē ndzēgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ēn tafēgan kē tsakwamah hēkērdā, pal kēskēḡha, pal kē Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartēn ba ndzēgaan taa ḡhai nē Bitrusa, kaa hēdtērduhēdēg nē akummba, kaa cinngvacinng nē ḡhai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zērara, kwan waig naiya, ēn cinngaan kē ēmtakēraan ba vaivaiya. Cinngamarnucinnga.”

⁶ Cinngara ba nē mbērzahaan ēndkwaha, kaa ḡdzēgētḡdzēg kē iitēr ba vaivaiya, baz mbēdā damma haay kē iitēra.

⁷ Kaa sagau kē Yesu taptērnana amaa, “Ciyamci-iga, ḡdzam biya.”

⁸ Kaparant ba nē iitēr kē ghēra, nēghara bi aandzu ndēwar biya, nēghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar tēḡhērdēga saay nē iitēr ma aghwa, am nē Yesu taa kē iitēra, “Tagamarbi aandzu kē war kē dēḡiti amaa nēḡhēga nē uuram biya, bamma ciyavantiig Zēra Uud ma ḡētlah dē shifēga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavēg nē mbērzahaan taakiya, “Aujibēg kē lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zēnngwi?”

¹¹ Kaa ngutërangug kə Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay nə Iliya, da ɓadlɛna kə dɛgitah ba dɛmma.

¹² Ən tagkurtag ciya, sahi ba wur nə iliya, nəgharaaka bi kə iin biya, baz ɓagar dɛgitahi naagħant nə ghəraatəra. Bandkwah dlaɓa Zəra Uud da həɓgaan kə dlad mizha dəvaatəra.”

¹³ Ngəl nəghəgaakanəghəg kə mbərzahaan taakiya, tagtər təghər kə Yuhwan dadda tsuufəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə zər kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba nə iitər da vaka dzahava dlamaa kəlaawa, kaa sagau kə uuda nə iin da vak Yesu kəla kə iin kə ghunnj təvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigəla, zhuwardaalazhuug yagh kə zərara, tsagwara nə shidkwa shatanaha, həɓgaan dlaɓ kə dlad ba vaivaiya. Shiga ngwən wan ba ɓalgaan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbərzahagha, pəletərvaapileg nə mbəgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug nə Yesu amaa, “Kuram uu-daha zamanna, am maay də fadghər biya, am ɓa kəlaadəra, ən da zəlma əmkYangar nai də kurami? Ən da zəlma əmkYangar nai ɓəshkur kwanahaani? Ayakam kə zəriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shidkwa Shatanhna, kaa dɔgarsduug kə shidkwa shatanah kə zəriina, batwatsəra ngəl mbəg kə iina.

¹⁹ Kaa sagau kə mbərzah sa vak Yesu ma sartən maay aandzu ndəwar vakaan biya, am nə iitər taa kə iina, “Aujillbəg kəskəmnɔd pəlekəmnɔdvaalagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kwakyarvad hətsalhətsəg nə fadghəraruwa, ən tagkurtag kə jiira,

akwamaa mæng nə fadghəraru ba hədīkən band zəra mastada, mammaa tagardatag kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana, dæg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nə dəgiti pilkurvaapiləg biya.

²¹ Lagwguvda bi nə hulfa kwanahaan biya, bamma tədvdad dzəgwazhigəla ard kəsa andəla.” *

Gwiya tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

²² Dzaharvət ba nə mbərzahən ma Galili, kaa tagtərtag nə Yesu taakiya, “Da vələv Zəra Uud damma dəv kə uudaha,

²³ ar da tsəgaana. Tə hənga həkərd ta ciivant də shifəga.” Kaa tsətəratsəg kə vəgh ba vaivai kə mbərzahaana.

Diya hadama vəgya Daadamazhigəla

²⁴ Daragha ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Kafarnahum, kaa tləgaraatləg nə lii cauwa hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl kə Bitrusa, am nə iitər taa kə iina, “Maay nə dadda kwa tsagkur dəgit diya hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl biya?”

²⁵ Aiyam nə Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nə Bitrus da hənyaha, kaa fəgarzhafəg nə Yesu kə tagar ghaiy taakiya, “Au wagha nəghəga nəng təghər kə ndavəgni? Ar caug vak war nə tləksaha duni kə hadam, ar caug vak zarhaatər nii, ar caug vak uudahi tlərən hi?”

²⁶ Ngwa ba nə Bitrus taakiya, “Vak uudahi tlərna.” Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Mbats maay nə zarhaatər dīgaan biya.

* **17:21** Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwanən kə aay biya.

²⁷ Bakəṽakwaha, haik badza ərvidməhuḍ kə iitər də kəmya, dæg damma yuwa haiya ɓəlæg kə kwanjara, agha wurant kə ghaiya kilfi agha fəgarzha nəng kə vigaana, agha da tləknaatlæg kə kwaɓi da tləgaltlæg kə pəlgaana, agha kəsant kə kwaɓiina, agha diya kə hadamagh ard dəgara.”

18

Kwa Juujig də dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəla

¹ Ma kwahiin kə sarta, kaa sagau kə mbərzah da ndavgaru kə Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badəm kə dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəli?”

² Kaa dahant kə iin kə zərzəriin sa vakaana, ghacnan ma taatakaatəra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zərzarhən biya, am tapna bi kə daa damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa fəsauna ghəraan band zərzərəna, iin wa dyak ma tləkəsəra ghərazhigəla.

⁵ Badəm dadda kwa dləghaaddləghəg kə zərzər ndə kwanən ma daagara, dləghakwidləghəg kəskaiya.

Dəgiti fəgaraa uud kə ɓa haipa

⁶ “Badəm nə daddakwa fəgara pal ma zarhaan kwar fadghər tə kai kə ɓa haipa, da nguləm ba nguɗvardəm nə akura vaar dyak ma kuungy ɓəlvdəm damma yuwa haiya kiyava ndəgaana.

⁷ Dəga zhuwadaal kə duniya kwakyarvad dəgitahi fəgaraa uudah kə ɓa haipa, barari sagau nə dəgitahi da fəgaraa uudah kə ɓa haipa, dəga zhuwadaal kə dadda kwa sagau tədvaɗ iina.

⁸ “Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvagh bi shigagha, ghuddaghudəg agha bəldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərazər də dəv palla bi shig palla, təghər kwa da bəlvdəm nə uud damma kaara fai də dəvahagh buwa ard shigahagh buwa.

⁹ Akwama gyiyagh wa fəkaa 6a haipa, təddatədəg agha bəldana. Da nguləm agha tləkəna kə shifəga damma zərazər də gyi palla, təghər kwada bəlkadəm nə uud damma kaara faiya də gyiyahagh ba bərkuda.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfəg kə hyimiya, nennəmbi aandzu kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərɔlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghəraazhigəla ar nəghəganəghəg kə hudvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tləg nə uuram, akwama də tuughah dərək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi ɖuugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tləkənatləg kə tuugh na zəgazəgna, hwadagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dla6a nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aandzu pall ma zərzarhahaan biya.

Akwama 6aga6ag nə zəraab kə haipa

¹⁵ “Akwama 6agaka6ag nə zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar də iina.

Akwama cinngakanaacinnga gwichēdaagwiig kē ndzēganaru dē zēraabagha.

¹⁶ Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal dē uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nē əlbəg tədvađ shida uudah buwa bi həkərđa.

¹⁷ Akwama lawaləg nē zēraabagh kē cinngtərcinnga, agha tagtər kē yaa daddaha gata Yesu, akwama lawaləg kē cinngtərcinnga, nədalnəg band kərđiya bi band dadda dza hadama.

¹⁸ “Bak jiir wan tagkur naiya, badəm nē dēgiti am ngudəgant nē uuram ma duniya, ngudənguđa ma ghərazhigəla, dēgiti am pəlha nē uuram ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.

¹⁹ “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaran-thaig nē uudah bu ma kuram kē ghala dēgit ma duniya, da ɓagtərɓag nē Daadar kwama ghərazhigəla.

²⁰ Badəm vakavaki dzahvət nē uudah buwa bi həkərđa ma ɗaagara, ən ba əmtađ dē iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay ɓəshgaan biya

²¹ Kaa sagau kē Bitrus da vak Yesu, amaa taa kē iina, “Yaazhigəla, da ɓagwi shig ngwɛɛn nē zēraabar kē haip lakuti ən ɓəsharnaani? ʔagaɓag damma shig uudiffa?”

²² Aiyam nē Yesu taa kē iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

²³ Mbakyarvad kwaha, da gərav nē tləksəra ghərazhigəl dē tləksa kwa naa kəđla dəgahaan kwama dəv kē kwanahahaana.

²⁴ Fəgharzha ba nē tləks kē kəđləgaana, kaa səvardəvsəg nē uudi gatəg nē iin tē ambəla adawan alfu kəlaawa.

25 Pilgharvaa ba nə pəlgaana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvtvələg baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dəgitahi də vakai nə iin badəmma kiyava pəlgaana.

26 Kaa ghalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ghunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpələg badəmma.’

27 “Kaa zhugardaalazhuug nə dadda hənyahaan kə kwatnahən bəsharna kə gəmauwaan ba dəmma dūwars dagalaana.

28 “Bad sagala kwatnahən waha, kaa nəghəganəghəg kə iin kə tsaghwa tləraan kwa gatəg nə iin tə gəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwipələg kə gəmauwi ən gatak naiya.’

29 Ngəl kəlgakələg nə tsaghwa tləraanən kə ghunnj təvuukwan ghalgaana, amaa, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpələg.’

30 Lawaləg nə kwatnahən kə cinngaana, ngəl bəldəm kə iin damma guda bərfina, bamma pəlaapələg kə gəmauwaana.

31 Cinngara ba nə tsaghwaha tləraan kə dəgiti dzəghaardzəgna, cinngaru bi kə əmtakəraan biya, kaa dagal kə iitər ar tagar kə dadda hənyahaatər kə dəgiti dzəghaardzəg badəmma.

32 Kaa dāhgantdāhəg nə dadda hənyahən kə kwatnahəna, amaa taa kə iina, ‘Agha kəlaada kwatnah nənnga, bəshankanaabəshig nai kə gəmauwən badəm mbakyarvad ghalgagha.

33 Mbats kalkalaan bi kəskəgh agha zhuwardaala kə tsaghwa tləragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?’

³⁴ Tsaatsæg nə ərvɪdmahuud kə tləks ba vaivaiya, velda kiyava vɛlgar dlada, bamma pəlaapələg kə gəmauwiin badəmma.

³⁵ “Da ɓagtər bandkwan nə Daadar kwa ma ghərazhigəl kə lii larwaləg kə ɓəshtərna kə zəraabahaatər bad ərvɪdmahud palla.”

19

Tsagaana Yesu təghər kə tagwavəgh də uusa

¹ Ghyənnə ba nə Yesu kə taa kwanahaan kə dəgitaha, kaa dɔgarsduug kə iin kə larda Galili damma larda Yahuda, kwa tə gyaba kwah kə Zə-
agha Judan.

² Kaa gatəgaan kə uudah badyaka, dlaɓa mbahghanambahəg kə lii də kuzah vaakwaha.

³ Kaa sagau kə kyalma Farisiyah da fishgaana, am nə iitər taa kə iina, “Tədɔd tsagaana Muusa, kalkalaan kə uudan tagwavəgha də uusaan aandzu təghər kə hulfa kwar kə dəgiti ɓaga nə iina?”

⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu amaa, “Mbats, karan-tama bi taakiya, bamma daa zənnəgwa, Dadda Virdiga, ‘ndəraandərəg kə ghwalva ard uus biya?”

⁵ Amaa dlaɓa, ‘Mbakyarvad kwaha, duugaan nə uud kə daddaana ard babbaan əmtəvət tə uusaana, ba bərkud ar da nəg kə vəgh palla.’

⁶ Ar madlai vəgh buwa biya, naralnəg kə vəgha palla, dəgiti aa matləgant nə Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uud biya.”

⁷ Aiyam nə iitəra kə iina, “Ma ba əndəkwah tsauwa, aujilbəg kə Musa taga taakiya, barari ghudvara nə kakada tagwavəgh kə uusa, dlaɓa lagwvarsii?”

⁸ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbakyarvad dəkdəka ghəraruwa wa haiyakurant musa taakiya, aa ghudvarghudəg nə kakkada tagwavəgh kə uusa, ndza əndkwah bi ma daa zənnəgw biya.

⁹ Ən tagkurtaga, badəm daddakwa tagwvəgha də uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kəsukəsəg kə kwatlərn kə uusa, 6aa ba gwaragwar də iina.”

¹⁰ Aiyam nə mbərzah taa kə iina, “Akwama bandkwan nə ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzəga kwal kəsa uusa wa marawa.”

¹¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Dəm bi nə uudahi haiganthaig kə əlbəgən biya, bamma lii haitərant nə Daadamazhigəla.

¹² Məng nə lii yavvətəra kəbkya, ar da kəsguu bi kə uus biya, məng nə lii datlatərət nə uudaha, məng dla6 nə lii hayarant nə iitər bad ghəraatər taakiya, ar maay da kəsa uus mbakyarvad gata tləksəra ghərazhigəl biya. Badəm daddakwa haiganthaig kə əlbəgna aa haiyanthaiga.”

Fatəraafəg nə Yesu kə dən kə zərzarha

¹³ Təhalakwaha, kaa səgardəvsəg nə uudah kə zarahaha kə Yesu kiyava fətəra dəva, dla6a dzəgwtəra kə zhigəla. Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa cagtəraacag kə iitər kə gyi kə lii sarardəvsəgna.

¹⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamtərduug kə zarha sa vakara, tsamtərəva biya, adaba tləksəra ghərazhigəla dəga hulfa kwan kə zarha.”

¹⁵ Fatərnaa ba nə iin kə dəva, ngal mələ da-galaana.

Dadda hyahha

16 Məng nə uuda nə iina səghəv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dəgita, awan nə dəgit maraw ən da ɓag nai ən tləkna kə shifəga tangw damma zərəzəri?”

17 Aiyama nə Yesu taa kə iina, “Aujilbæg agha ndavakai təghər kə dəgiti marauwi? Ba Daadamazhigəla pal wa marauwa. Akwama agha naagaan agha tləkna kə shifəga tangw damma zərəzəra, tsufanttsufəg kə kwanahaan kə adzahadzahaha.”

18 Aiyama taa kə Yesu, “Kwar kə adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kə iina, “Tsəbi kə shifəga biya, ɓag bi kə gwaragwar biya, ɓag bi kə gəl biya, ghudars bi dlaɓ kə fiid kə uud biya,

19 faarafəg kə daadagha ard baabagha,’ dlaɓa ‘agha wayant kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’ ”

20 Am nə daala zərən taa kə Yesu, “Tsufananttsufəg badəm kə kwanahaana, au dlaɓ wa təmgwani?”

21 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Akwama agha naagaan agha nal kə uuda jiijiira, valətvaləg kə dəgahagh badəmma, agha tagwarda kə talagaha, agha da tləkənatləg kə dəgshigah ma ghərazhigəla, kaa gatkwegatəg kəskəgha.”

22 Cinngaha ba nə daala zərən kə əlbəgna, kaa badzədabadzəg kə iin kə ərvidmahuda, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya, kaa ba mələ dagalaana.

23 Aiyam nə Yesu kə mbərzahaana, “Ən takurtaga, da dəgaa ba dlah nə dadda hyah damma tləksəra ghərazhigəla.

²⁴ Ən gwiya tagkurtaga, da tsaftsaf kə adləgwam dagal tə duula liipər təghər kə dadda hyah daa damma tləksəra Daadamazhigəla.”

²⁵ Cinngbara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ba vaivaiya aiyam nə iitəra, “Ma ba əndkwan tsaa, war kaci wada tləkəna katəgi?”

²⁶ Ngəl zhartərzharəg kə Yesu, amaa taa kə iitər, “Kwan kə dəgita 6aga bi vak uud biya, vak Daadamazhigəla 6aga6ag nə wanahaan badəmma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Wai ci, duwamndardug kə dəgahamnd badəmma kwakyarvad gata kəgha. Au ci wa kəmnda tləkna nəmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kə iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanən kwa da sagauna, Zəra Uuda da cihurga tə avəda kwargaan ma tləksəraan kwa ndanga, kuramən gatamkwagətəgna, kuram wam da cihurga tə avədah kəlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kəlaawa tar buwa.

²⁹ Badəm nə dadda kwa dugarə vəgyaha, bi zəraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard guhah kwakyarvad kaiya, da tləkənatləg juujig kwah shig dərəkka, da tləkna dla6a kə shifəg tangw damma zərazəra.

³⁰ Da badyaka nə uudaha zənnəgwa ar da nəg kə dəga hala, dəga hala dla6a ar da nəg kə dəga zənnəgwa.

20

Garava lii 6a tlər ma guha inabi

¹ “Tlæksæra ghørazhigəla da band dadda hənyhiin kwa dal ba wurkəs da gata bariyamah kiyava 6a tlər ma guha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kə iitər kə gana kwab kwa dīvar kə baryam ma vannga, ngal lanngtərdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambada dlakadura, kaa gwiya dagal kə iin dləba, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uuda hiin ar ghacga ba gyagyaan tə 6alla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg damma guhara, ən da diikurdiig ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kə iitəra.

“Kaa gwiya dagal kə iin də vaci təghəra, dləba ard kalkala karfi həkərda hwaasa, 6agtəra band-kwa 6agatəra nə iin kə uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dləba hwaasa, kaa gwiya dagal tlətəraa kə uuda hiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kə iitəra, ‘Aujilbəg bərnif vanng am ndzəga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam nə iitər taa kə iina, ‘Adaba maay dadda kwa vəkəmənd tləra 6ag biya.’

“Amaa taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg da 6atlər ma guhara.’

⁸ “Bəlaa ba nə hwaasa, kaa ba tagartag nə dadda guhən kə daddakwa məlgaru kə fa hyimmi tə guhna, “Dahtərantdāhəg kə lii 6a tlərən agha diitəra kə kwa6a tləratəra, farzhafəg də dəga hala dat dəga zənnəgwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dləba hwaasana, ma waratər dləgha dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zənnngwna, tlatlar taakiya da jiguujig nə kwaḅatər kə dəga kyalma uudaha, ghəravaatər ndakwani ma waraatər dləgha ba dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba nə iitəra, kaa zavgarəv ghaiy kə iitər kə dadḁa guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa səgal təhaləna, araa ḁaga ba tləra aawa palla, agha ḁiikəmnda ba kalkal də iitəra, kəməndi kəma vannga ba ḁa tləra, aduug ci kə dlada faciyyi kəmnda həḁguu nəmnda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kə iin kə pall ma taatakaatəra, amaa, ‘Tsaghwara zangku biya, tagikəvai kə gan taakiya, ən da ḁiyak kwaḁi diivar kə baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacaug kə dlayagha dəg daasagha, na naagant ba nai kə diitər kə lii aa səgal təhala kalkal dəgiti na vəlak naiya.

¹⁵ Mbats ən maay də ndzəḁa ḁa dəgiti na naagant nə ghərar də kwaḁar biya? Nii agha shilg kwak-yarvad ən ḁa hərəb ba vaivaihi?’

¹⁶ “Ar da nəg band kwan nə dəga hal kə dəga zənnngwa, dəga zənnngwa ar da nəg kə dəga hala.”

Gwiya tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

¹⁷ Tə ḁuula dagat damma Wurshalim nə Yesu ard mbərzahaana, kaa ḁahtərətdahəg damma gyaba, amaa taa kə iitəra,

¹⁸ “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vəlav nə Zəra Uuda damma dəv kə maalah ma zhiila kəsūufah ard lii tsaga adzahadzaha, ar da ghudara kə sharia əmtsəga.

19 Təhalakwaha ar da vəltər damma dəv kə lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da hərtəvəta, tə hənga həkərd da civanta.”

Ghaləga babba Yakuba ard Yuhwana

20 Kaa sagau nə babba zarha Zabadi də zarhaan da ghaləg vak Yesu, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana ngal ghala dəgit vakaana.

21 Aiyama taa kə iina, “Au wa nag nəngi?”

Am nə uusiin taa kə Yesu, “Haiyanthaig yaan kə zarharən buna ma pal cəhura tə dəva kafagha, pal tə dəva ghyabagh ma tləksəragha.”

22 Am nə Yesu taa kə zarhahina, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həbgahəbəg kə dladən ən da həbəg naina?”

Aiyam nə iitəra, “Kəm həbgahəbəga.”

23 Amaa taa kə iitəra, “Ba pakat am da həbgahəbəg kə dladəra, ndzəgan tə dəvaa kafara ma dəva ghyabara kai bi wa də ndzədə vəlgaan biya, kwanahaan kə vakavakaha, ɓadlavtərna kə lii dzəratəraaka nə Daadar kwa ma ghərazhigəla.”

24 Cinnghara ba nə mbərzahaan kəlaawən əndkwaha, kaa badzədabadzəg kə iitər kə ərvɪdmahud də zarhabaabahən buwna.

25 Kaa dahtərətɓahəg nə Yesu badəmmaatəra, amaa, “Am sərgasərg taakiya tləksahi kwar Yahu-dah biya ar fətəra ngədəp kə uudahatəra, maalahatər ndakwani ar martər ndzədə kə uudahatəra.

26 Da əndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakul-vakwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari nal kə kwatnaharuwa.

27 Dlaɓa badəm nə dadda kwa naa nəg kə maal ma kurama, barari naal kə ɛɛvaruwa.

28 Bandkwah dla6 nē Zēra Uuda sahi bi mbak-yarvad 6agvarnēs kwatnahēr biya, sahi mbak-yarvad 6a kwatnahēra, vōlda dla6 kē shifēgaan kiyava vara uudah badyaka.”

Warghantwarəg nē Yesu kē gyiya gulfah buwa

29 Ar tē dūula dūwa Yariku nē Yesu ard mbəzahaana, kaa gatēgaan kē uudah badyak dagala.

30 Məng nē gulfah bu ar cihurga tē ghyaba dūula, cinngara ba nē iitēr taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzəgantdzəg kē iitēr kē ghaiya, am nē iitēra, “Yaazhigēla, Zēra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

31 Kaa cagtēraacag nē uudah kē gyiya, ar tagtēr taaki aa ndzarandzəg ba dēwa. Ar gwiya dzəgant kē ghai bad halavuwa ndzədahatēr ar taakiya, “Yaazhigēla, Zēra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

32 Kaa ghacgaghacig kē Yesu, dahtērēt amaa taa kē iitēra, “Auwam nag nē uuram ən 6agkurani?”

33 Aiyam nē iitēra, “Yaazhigēla, kəm naa magha wurkəmdant kē gyiyahamnda.”

34 Ngāl zhutərdaalazhuug kē Yesu, tapnan kē gyiyahaatēra, batwatsēra kaa wurgətwurəg kē gyiyahaatēra, ngāl gata Yesu kē iitēra.

21

Daghan nē Yesu damma Wurshalima

1 Hərzarēt ba nē Yesu ard mbərzahaan damma Bətafaji gədzərkəsa kwa hərz dē Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa bəlgantbələg kē iin kē mbərzah buwa.

2 Amaa taa kē iitēra, “Damdəg daadamma kəsən təvuukwaruna. Bad daasaruya am da

nəghəganəghəg ka aghyunngw ngudgan də zəraan təvəgha, pəlamtərdaapələg am sətərdaa sa vaakara.

³ Akwama ndavakurundavəg nə uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigəl wa naatərnaaga, da gwiya saas də iitər ba ndakwana.”

⁴ Dzaghaar kiyava rigħa dəgiti tagada nə tlayanng taakiya,

⁵ “Tagamtərtag kə uudaha Wurshalima,
‘Wayam nə tləksaru da vakaaruwa,
kalaaliya uuda nə iina, dagal tə aghyunngwa,
zəra aghyunngw wa dagal nə iin tə vakaiya.’ ”

⁶ Kaa dagal kə mbərzahaana ar bəgnan bandkwa tagatər nə Yesu.

⁷ Ar sardəv kə aghyunngwiin baz zəraana, ar bala kə sədavahaatər tə iitəra, kaa ba dalgaa kə Yesu cihura tə vakaiya.

⁸ Kaa bala sədavahaatər nə uudah ba dyak tə dūula, kyalmaħ dlaḅa ar kala kə aabayah tə uuf ar bala kə iitər tə dūula.

⁹ Uudahi mələra dagal təvuukaana ard lii gatəg mahala ar dzəgant kə għai ar taakiya,
“Galyamgaləg kə Zəra Dauda.

Barək kə dadda kwa sagau ma ḁaaga
Yaazhigəla!

Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!”

¹⁰ Daghā ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa cigətciig kə hənkala uudah badəm ma kəsiin ar taakiya, “War wa nə iin kə uudi?”

¹¹ Aiyam nə uudahən dagal gata Yesuwən taa kə iitəra, “Kwan iin nə tlayang Yesu, kwa səghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vəgya Daadamazhigəla

¹² Dagha ba nɔ Yesu damma gaagazaiya vɔgya Daadamazhigɛla, lagwatɛrda kɛ lii vɛla dɛgitah ard lii sagwa dɛgitah ma vakai badɛmma, tlagars kɛ iin kɛ tibɛra lii mɛɔɔa kwaɔa ard avɛdaha lii vɛla takalamasara.

¹³ Amaa taa kɛ iitɛra, “Vindavavindɛga taakiya, “Vɔgyar da dahav dɛ Vɔgya Daadamazhigɛla,’ namdalnɛg nɔ uuram kɛ ‘zazza shiɔa gɛlaha.’ ”

¹⁴ Kaa sagau kɛ gulfah ard ghurdikaha da vakaan ma Vɔgya Daadamazhigɛla, mbɛttɛrana.

¹⁵ Nɛghara ba nɔ maalah ma zhiila kɛsuufah ard lii tsaga adzahadzah kɛ dɛga japɛrɛn bɛgaa nɔ Yesu na, ard diya cauwa zarh ma gaagazaiya Vɔgya Daadamazhigɛla, ar taakiya, “Galiyamgalɛg kɛ Zɛra Dauda.” Kaa badza ɛrvidmahud kɛ iitɛra.

¹⁶ Aiyam nɔ iitɛr taa kɛ Yesu, “Agha cinngacinng kɛ dɛgiti ar tag nɔ zarhahaan kwana?”

Kaa ngwangug nɔ Yesu amaa, “Mbats tapamnai kɛ karantɛgaan ma kadkada ɛlbɛga Daadamazhigɛl vindavindan taakiya,

“Yaazhigɛla, kɛgh wa tagh taaki agha daag tɛdvad ghaiya zarhaha ard vuunjah nɛng kɛ galgagh sagal biya?”

¹⁷ Tɛhalakwaha, kaa duutɛrsduug kɛ iin ma kɛsiina, kaa ba mɛla dagal damma Betani, ngal hɛnng kɛ iin vaakwaha.

Tlafaatlafɛg nɔ Yesu kɛ uufa ghɛgyiva

¹⁸ Wurraa ba nɔ kɛsa, kaa gwiyaaghɛra saas kɛ Yesu damma Wurshalima ngal njɛkɛnnjiig kɛ wai tɛ ghɛrdɛga.

¹⁹ Nɛghgha ba nɔ Yesu kɛ uufa ghɛgyiv tɛ ghaiya duula, kaa dagau kɛ iin da tɛvɛgh kɛ uufina, tɛlakɛna bi aandzu dau tɛvakai biya, ba hyɛmiya.

Amaa taa kə uufiina, “Ba dəm agha maadlai gwiya ya zər biya.” Təhala kwaha kaa ghuləg kə uufiina.

²⁰ Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwana, kaa ɓaa jappər kə iitər ba vaivaya. Aiyam nə iitəra, “Au-jilbəg kə uufən aa ghulgal ba watswatsi?”

²¹ Kaa ngutərang kə Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma mənɓ də fadghəra, dlaɓa am maay ɓaa ndaundau biya, mammaa ɓagaɓag kwa juujigg kə dəgiti na ɓagara nai kə uuffa ghəgyivna, am tagardatag dlaɓ kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana dəg damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

²² Akwama famdəghərətfəga, badəm nə dəgiti am ghalga nə uurama vak Daadamazhigəla ma dzəgwazhigəla, am tləkənətləga.”

Ndavəg təghər kə ndzəda Yesu

²³ Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, kaa tsagtər dəgit kə uudah, ngal sagau kə maalah ma zhiila kəsuumfah ard maalah təghər kə dlamaa kəlaaw da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Agha ɓag də kwar kə ndzəd nənɓ kə kwanahaan kə dəgitahi? Dlaɓa vələkak war kə ndzədi?”

²⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ən ndavku-rundavəg ghərarar kə ndavəg palla. Akwama tagamwitaga, ghərarar ndakwani ən tagkurtag kə ndzədi ən ɓag nai kə tlər də vakaiya.

²⁵ Ndzədən ndza də vakai Yuhwan dadɓa tsu-ufəgən tsaa, vəlghar nə Daadamazhigəl nii uudhi?”

Kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatəra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak

Daadamazhigēla,' da tagaan taakiya, 'Aujilbæg ci famdēghērēt bi tē iin biyi?'

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, 'Vak uuda,' kiyam gēdza dēgēti ar da bāgkiyam nē uudaha, adaba badēm nē uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nē Yuhwana."

²⁷ Kaa ngugarangug kē iitēr kē Yesu taakiya, "Sēramdai kē vakavaki sal dē ndzēdīn biya." Am Yesu taa kē iitēra, "Ghēravar ndakwani ēn maay tagkurtag, kē ndzēdī ēn bāg nai kē kwanahaan kē dēgita biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ "Au wamaa tlēg uurami? Mēng nē uuda nē iin dē zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kē dēga zēngwa, amaa taa kē iina, 'Zērara, dēg da bā batlēr ma guha inabi hinana.'

²⁹ "Aiyam nē zērēn taa kē iina, 'Ēn maay dagal biya,' tēhalakwaha, kaa dāyaghēr kē iin kaa ba dagala.

³⁰ "Ngal dagau kē daadiin da vak kē dēga buwa, tagar kē iin kē dēgiti taghar nē iin kē zēngwana, kaa ngwangug kē zēriin taakiya, 'Iiya, ēn dagau, daada,' tēhalakwaha lēwa kē dagala.

³¹ "Ma iitēr buna tsaa, warwa bāgaa dēgiti naag daddaatēri?"

Aiyam nē iitēra, "Dēga zēngwa."

Am nē Yesu taa kē iitēr dīlāba, "Bak jiira ēn tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dēgaa nē iitēr damma tlēksēra Daadamazhigēl tēghēr kēskurama.

³² Adaba sahisēg nē Yuhwan da markurd dūula jīirjiira, famdēghērēt bi nē uuram tē iin biya.

Lii cauwa hadama ard tandaha fardghērētfēg tē iina. Bakēvakwaha, ndzaa tēhala nēghēganēghēgaru kwana, lamwalēg kē pēlaghēr am fēdghērēt tē iina.

Garav tēghēr kē lii cauwara mbuuca guha

³³ “Kaa tagtērtag kē Yesu kē garava. Mēng nē uuda nē iin kwa bāgaa guha inabi, bēlaraa kē ghērgha, tēfa kē vaka pērtsa zēra inabi, dlaḡa ndērēt kē gud ba tlād kiyava dadda uufakyauwa. Vēltēr kē mbuucan kē yaa daddaha uusēga, kaa dagal kē iin damma lardi tlērna.

³⁴ Bāgaa ba sarta caa zēra inabi, kaa bēlgantbēlēg kē iin kwatēnahahaan dāvak lii cauwar mbuuca guhēna, kiyava sēgarda zarha inabi ma guha.

³⁵ “Ngal viigētviiḡ nē lii cauwar mbuucin kē kwatnahahaana, ar kalaaka kē palla, ar tsa kē palla, ar dāwala kē kwah dē akura.

³⁶ Gwiya bēlant kē kwatlērn kē kwatanahah bādyaḡa kwa jarujig kē lii ndza zēnngwa, ngal bāgaan kē lii cauwar mbuucin band kwa bāgartēra nē iitēra kē lii ndza zēnngwa.

³⁷ Tēhalakwah bādēmma, kaa bēlgantbēlēg nē dadda guhēn kē zēraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, ‘Mbatak ar da fēgaarafēg kē zērna.’

³⁸ “Nēghara ban lii cauwara mbuuca guhēn kē zērna, kaa tagkēvatag kē iitēr mataatakātēr taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwigaana, na tsiyamatsēga, kiyava nēg guhiin kē dēga miyamma.’

³⁹ Ar viyēt, ar dūuldan da gyilga ghērgha, ar tsana.

⁴⁰ “Aitsaa, akwama saghaasēg nē dadda guhēna, au kaci wa da bāgtēr nē iin kē lii cauwara mbuuca guhni?”

⁴¹ Am nə iitər taa kə iina, “Da ciḅan kə kəlaadahaan vəlatər nə iin kə mbuuca guhna, da vəltər kə guhiin kə uudahitlørn kwar da vəlgar dlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

⁴² Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkada Daadamazhigəl biya?

“ ‘Akuri dūwarars nə yaa daddaha ndərga,
iin wa nal kə akura ndərəg marawa.

Kwana tləra Yaazhigəla,

dəga jappər dlaḅ ma gyiyahaamnda.’

⁴³ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vələvtər kə uudahi tlərən kwar da ḅa dəgitahi naag nə Daadamazhigəla.

⁴⁴ Baḁəm daddakwa mbəḁdəga da tuuk kwanən kə akurna, kaləg ba hwεḅhwεḅa, dlaḅa uudani ḅəlhi na akurən da təghər kə iina, dəgaan ba tukw-tukwa.”

⁴⁵ Cinngara ba nə maaləh ma zhiila kəsūufah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghəg kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra.

⁴⁶ Kaa gata dūula viigaan kə iitəra, gədzar gyiya uudaha, adaba kəsarantkəsəg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwaḁaga kəsə uusa

¹ Gwiya tagatərtag nə Yesu kə kwatlərən kə garava, amaa,

² “Tləksəra ghərazhigəl band tləks kwa ḅagghara hwaḁaga kəsə uus kə zəraana.

³ Kaa bəlgantbələg kə iin kwatnahahaan da tagtər kə lii dāhəvtərdāhəgən da vaka hwaɗaga kəsa uusna, larwaləg nə uudahiin kə sagauwa.

⁴ “Ngal gwiya bəltərətəbələg kwatlərən kə kwatnahah amaa, ‘Tagamtərtag kə uudahaan dāhəvtərdāhəgən taakiya, “Wa ɓadlannaɓadləg nə dəgzəga, haravahərəg nə kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyənnəgavəgyənnəg ɓadla dəgitah ɓadəmma. Aa sarasəg sa vaka hwaɗagiina.” ’

⁵ “Far bi nə iitər kə hyəmi biya, kaa mələ da-galaatəra. Kwana dal damma guhaana, kwatlərən dal da ɓa kasukwana.

⁶ Kyaləmah dlaɓa ar waitərət kə kwatnahahaana, ar kaltəraakana, ar ciɗtərana.

⁷ Kaa ɓadza ərvidməhuud kə tləksən ba vaivaiya. Ngal bəlgantbələg kə iin kə tlaujahaana, ar waitərətə, ar ciɗtəra kə lii ciɓara shifəgna, ar haar kə kaar kə kəsaatəra.

⁸ “Təhalakwaha, amaa taa kə kwatnahahaana, ‘Ghyənnəgavəghyəng nə ɓadla vaka hwaɗga kəsa uusna, lii dahanter nai da vaka hwaɗaga kəsa uusna, maa dlaitər bi kə sagau biya.

⁹ Mbakyarvad kwaha, tamtəg kə baabura, dāhamatərdāhəg kə uudahi am tləgara nə uuram ɓadəmma, aa sarsəg da vaka hwaɗaga kəsa uusa.’

¹⁰ Kaa ba dagal kə kwatnahaanən tə baabur baabur ar dāhant kə uudahi tlararaa nə iitəra ɓadəmma, lii kəlaadaha ard lii ɓa dəga jiijiira, righətrighəg nə vaka hwaɗag də ghulabaha.

¹¹ “Daghan ba nə tləksən da vaza ghulabaha vaka hwaɗaga, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uuda nə iin kwa tsəguv bi kə səɗava hwaɗag biya.

12 Aiyama taa kə uuda nə iina, “Tsaghwa, aghaa səgaa ndar nəng da vaka hwaɗagən ba kwal tsəguv səɗava hwaɗaga kəsa uusi?” Pilgharvaapiləg nə dəga tag kə uuda nə iina.

13 “Am tləksən taa kə kwatnahahaana, ‘Ngwadamnanguɗəg kə dəvaahaan ard shigahaana, bəlamɗabələg da gyimala, damma gurtla, vaakwaha da tuug əmtaɗ də ghwada dən də tlərɗa.’

14 “Badyak nə uudahi ɗahavtərantɗahəga, ba həɗiikən nə lii dzəravtəraakadzəga.”

Nɗavəg təghər kə ɗiigar hadam kə Kaisar

15 Kaa ɗiya sawari kə Farisiyaha təghər kə ɗuuli ar da ngar nə iitər kə dləgəd kə Yesu təɗvaɗ əlbəgahi da tag nə iina.

16 Kaa bəlgantbələg kə iitər kə mbərzahaatər ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgit, kəm sərgasəɗəg taakiya agha uuda jiirjiira, agha tsaga ɗuula Daadamazhigəl ba jiirjiira, agha maay ɗlaɓ fa dagar ma uudah biya, kəsghankəsəg kə uudah ba kalkala.

17 Tagkəməndtag kə jiira, kalkalaan nii kəskəmənd ɗiigar hadam kə Kaisara kalkalaaan bi hii?”

18 Nəghaakanəghəg nə Yesu kə kəlaadəraatəra, amaa taa kə iitəra, “Kuram muniyahaana, aujilbəg am fəsha kaiyi?”

19 Maramwadarəg ndan kə kwaɗiin ɗiyav də hadamna.”

Ngal ar sardən kə kwaɗiina.

20 Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard ɗaaga war wa nə iin təvakaini?”

21 Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vəlar kə Daadamazhigəl kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinngara ba nə iitər əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ar duwarsa. Kaa məla dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, məng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki məng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəmdavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərəbabbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza məng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsan ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzəghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərda, tanngw dat zəra uudiifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsaa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudiiffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzamaghəraru kalkal biya, adaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigəl vinndavinndan biya, dla6a am sərgai kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsa uuss biya, da maay dla6 pəghwav nə dəghwah da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha 6əlga Daadamazhigəla.

³¹ Dlaḅa tēghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dēgiti tagakur nə Daadamazhigəl taakiya,

³² ‘Kai nə Daadamazhigəla Ibrahim, Daadamazhigəla Ishaku, ard Daadamazhigəla Yakub biya’? Daadamazhigəla lii də shifəg nə iina, dēga lii əmtsaharaəmtsahəg biya.”

³³ Cinngara ba nə uudah əndkwana, kaa ḅa jappər kə iitər tədvaḁ tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kə ḁyaka

³⁴ Cinngara ba nə Farisiyah taakiya piletəvaatag nə dēga tag kə Sadukiyah vak Yesu, kaa dzahav kə iitər.

³⁵ Məng nə dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakātər kwa fəsha Yesu də ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dēgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah baḁəmma?”

³⁷ Ngugharangug nə Yesu amaa, “‘Wayantwaig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh baḁ ərvīḁmahudagh baḁəmma, baz shifəgagh baḁəmma, baz hənkalahg baḁəmma.’

³⁸ Kwana iin nə adzahadzaha zənnngwa, dlaḅ iin wa juujig baḁəmma.

³⁹ Dēga bu ndakwi band dēga zənnngwa, ‘Wayantwaig kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’

⁴⁰ Baḁəm nə adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwanahaan ka adzahadzah buna.”

Ndavəg təghər kə Kəristi

⁴¹ Dzaharvət ba nə Farisiyah vak palla, kaa ndavtəruundavəg nə Yesu,

⁴² amaa, “Auwa tlatləg nə ghəraru təghər kə Kəristi? Zəra war ni nii?”

Aiyam nə iitər taa kə iina, “Zəra Dauda.”

⁴³ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bagaa ndar ci nə Daud təd vad ndzəda Shidəkw Daadamazhigəl dāha də, ‘Yaazhigəli’? Am nə Dauda,

⁴⁴ “ ‘Am nə Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara,
 “Cihuracihurəg tə dəvaa kafara
 bamma nandalnəg kə tləghumahagh
 da mizhangyil kə shigahagha.” ’

⁴⁵ “Akwama dāag də Kəristi nə Daud kə ‘Yaazhigəl tsaa,’ Nəgal ndar kaci nə Kəristi kə zəraani?”

⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigət daghuvala kwahiina maay wa gwiya shughana gyiyan dāvgharundavəg biya.

23

Tagadatag nə Yesu kə dəgiti shibashiban təghər kə Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

¹ Am Yesu taa kə dzaha dlamaa kəlaawa ard mbərzahaana,

² “Vəlavtər kə lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah nə ndzəda tsaga adzahadzaha Musa.

³ Mbakyarvad kwaha, famfəg kə hənkal kə 6a dəgitahi ar tsagkur nə iitəra, 6agam bi kə dəgiti ar 6ag nə iitər biya. Adaba ar maay 6a dəgiti ar tsag nə iitər biya.

⁴ Ar ngwadant kə kadlanngah kwa dəmdəma, ar faatəra kə uudah ma ghəra, ghəravaatər ndakwani ar maay məltərumələg aandzu də zəra dəv pal biya.

⁵ “Badəm nə dəgitahi ar 6ag nə iitəra, ar 6ag ba kiyava nəghəganəghəg kə uudaha, ar mbaghant kə əlbəga Daadamazhigəl ba maandala, ar ngwadət tə

ghaiya uuvəgaatəra, dlaḅa ar kutər kə sədav kwada apatsapats ba tlaḏ tlaḏ tuuk ghaiyaana.

⁶ Ar naa ba vəlvətər vaka ndzəgan marawa vaka ḅa hwaḑaga, ard dəga ndzəgan ndannga ma guda dzəgwazhigəla.

⁷ Ar naa ba fəvtəraaran də taa uus ma kasukwa, dlaḅa ar naa ba ḑahvətər də ‘Dadda Tsaga Dəgita’.

⁸ Aiciya, aa ḑaakur bi nə uud də ‘Dadda Tsaga Dəgiti’ biya, aḑaba Dadda Tsagkur Dəgit ba palla, am ba zaraabah baḑəmma.

⁹ Dahambi aandzu war də ‘Daada,’ ma duni biya, aḑaba ba pal nə Daada kəskurama, kwama ghərazhigəla.

¹⁰ Aa ḑahkur bi dlaḅ nə uud də ‘Tləvuukw’ biya, aḑaba ba pal nə Tləvuukw kəskurama, iin nə Kəristi.

¹¹ Baḑəm nə dadḑa kwa ḑyak ma kuurama, aa nəḑalnəg kə ghəraan kə kwatnahaaruwa.

¹² Baḑəm dadḑa kwa fəgaara ghərana da nenneva, dadḑa kwa nenna ghəraana, da fəvaarafəga.

Dəga zhuwadaalah uudif kə lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

¹³ “Dəga zhuwadaal kəsəkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha, muniyaha! Həḑamarduhəḑəg nə uuram kə ḑuula daa damma tləksəra ghərazhigəla. Kuram də ghəraaru ndakwi damagha biya, dlaḅa ḅəlamtərnəa bi kə lii naa daas biya.

¹⁴ Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisiyaha, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlanga əngwasahi ruuwa zaalahatəra, am naa ba dzəgwazhigəl ba tlaḑa kiyava

nəghəkurnəghəg kə uuda, mbakyarvad kwaha, da vəkurvələg nə uud kə dlad ba vaivaya.*

¹⁵ “Dəga zhuwadaal kə səkurama lii tsaga adza-hadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am da-hadagal damma kəsah shahshah dlaḅa am dzava yuwa haiya kiyava tləkna dadda pəlaghər aandzu ba palla, akwama tlamkənatləga, am nədal kə zəra kaara fai juujig kəskurama.

¹⁶ Dəga zhuwadaal kəskuram gulfaha lii martər ɸuul kə uudaha! Am taakiya, ‘Badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla maay nə dəgit tə vakai biya, badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də adawan kwa ma vəgya Daadamazhigəla, barari viigaan nə ngwadəga.’

¹⁷ Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig də ɸyaka, adawan nii, vəgya Daadamazhigəli kwa dəfghaaka adawanhi?

¹⁸ Am taagaan taakiya, ‘Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya, maay dəgit tə vakai biya, adaba badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəlga gyagyaan kwa ɸiyav tə bagadiya, barari viigaan nə ngwadəga.’

¹⁹ Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kə ɸyakəra! Vəlga gyagyaan nii bagadi kwa pəsha vəlga gyagyaan hi?

²⁰ Mbakyarvad kwaha, badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya kyuləga, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard dəgitahi tə vakai badəmma.

²¹ Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

* **23:14** Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwan kə aay biya.

22 Badəm daddakwa zægga ngwadæg də ghərazhigəla, zaazæg kə ngwadæg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

23 “Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adza-hadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwalæg kə ɓaa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adza-hadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə ɓagaan ba kwal dugaras kəskuram kə ɓaa kyalmaahaana.

24 Kuuram gulfaha lii martər dūul kə uudaha, am rahgarzharahæg kə dəgiti əngykwah ənd dæg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

25 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adza-hadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərməg ard naaghəra.

26 Kəgh gulfa zhiila Farisiya, farzhafæg kə bara huda kuwa ard huda dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadfa.

27 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adza-hadzah ard Farisiyaha, muuniyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazæg tə ɓalaɓala, mahudmahuda righarighan də tlatla uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

28 Am band kwah ghəraruwa, mar zharkurzharæg nə uudah tə ɓalaɓala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahuda, am righarighan də muuniyira ard kəlaadəra.

29 “Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adza-hadzaha ard Farisiyah, muuniyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngaha, dlaḁa am cada gətlaha uudaha jiirjiira.

30 Am tagaan dlaḁ taakiya, ‘Akwama kəmənda ndza məng nəmənd ma zamana daadijahamnda, maa məlamntərubi kə dīya avəza tlayanngah biya.’

31 Tədvaḁ kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ciḁara tlayanngaha.

32 Bam zavukw də ghyənnga tləraha kələadərən kwa fəgharza nə daadijaru kə ḁagaana.

33 Kuram għavalahaana, kuram faḁəga għavala-haan də gurna! Am da ngəḁgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

34 Mbakyarvad kwah wan ḁəlkur nai kə tlayiyan-gaha ard lii dīyamḁyamər ard lii tsaga adza-hadzaha Musa, am da ciḁgaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dlaḁa am da ḁaltəra kə tsəg kə kyalmah ma guda dzəgwazhigəlaruwa, baz gatərgatəg kəskuram damma kəssaha, am vəltər dlaḁa.

35 Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyarū nə avəza uudaha jiijiir kwa ciḁava ma duniya, ciigət tə avəza Həbil uuda jiirjiir tangw da tə avəza Zakariya zəra Berekīya, kwa tsama nə uuram ma taataka bagadi ard vəgya Daadamazhigəla.

36 Bak jiirjiir wan tagkur naiya, baḁəm nə wana-haan da dzəgaardzəg də uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nə Yesu kə Wurshalima

37 “Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ciḁa tlayiyannga Daadamazhigəla, lii ḁawala lii ḁəlavant

da vakaruwa, shig ngwan kəskai na dzaha kuram band kwa dzahəg nə ghwacik kə zarhaan damma dlambakaana, lamwaləg nə uurama.

³⁸ Waici, duwakurna duug nə uud kə vəgyaru nalnəg kə kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nəghkwanəghəg biya, da ba daghuvala kwam da taag nə uuram taakiya, ‘Də bark nə dadɗa kwa sagau ma ɗaaga Yaazhigəla.’ ”

24

Tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dlaga Vəgya Daadamazhigəla

¹ Səghal ba nə Yesu ma Vəgya Daadamazhigəla, kaa mələ dagalaana, kaa margardamarəg nə mbərzahaan kə vəgya Daadamazhigəl ndəranderana.

² Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Am nəghəganəghəg ba ɗəmma nə wanahaan ndəranderanna? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Duuvars təghər kə zərabaan biya. Da tlagav saaya baɗəmma.”

Fazha dlada

³ Cihurgan nə Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa da-gau kə mbərzahaan da vakaana ba daghuvaatəra, aiyam nə iitəra, “Takəmnɗtaga da dzəgaar hər nə wanən kə dəgiti? Au nə dəgiti kəm da sərgaaka nəmnɗ taakiya agha hərzh saaya ard ghyinnga zamani?”

⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, aa valkurɗai nə uud biya.

⁵ Adaba uudah ba dƳaka ar da sagau ma daagara ar taakiya, iitər nē Kəristiya, ar da valgaan kē uudah ba dƳaka.

⁶ Am da cinngacinng kē əlbəga ghwaava ard dlahaləg ghwaava, gədzam biya, adaba kwana-haan kē dəgitaha barari bamma dzəghardzəga, halavuwaana səghəvbi ndan biya.

⁷ Larda da dəgaradəg kē kwatlərn kē Larda də ghwaava. Tləksəra da dəgara kē kwatlərn kē tləksər də ghwaava. Da sagau nē waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Badəmma wanahaan ba fəgarzhan ndana.

⁹ Təhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vəlkur kē dladā, ar da ciḡkurana, ar da naakur bi nē uudah mbakyarvad daagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kē sarta da ba dyak nē uudahi da duwa fadghəraatəra, ar da zuu kē langyiya zəraabaahatəra, dladā ar da naabi kē zarabahaatər biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kē uudah badyaka.

¹² Mbakyarvad dƳakəra kəladəra, wayakəva uudah badyak da maadlaiya.

¹³ Badəm daddakwa ḡəshgaan tanngw dat halavuwana da tləkənatləg katəga

¹⁴ Kwan kē əlbəg marawa tləksəra ghərazhigəlna da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kē shiid kē uudah badəmma, təhalakwaha kaa da sagau nē halavuwana.

Dladā kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nəghamanaghəg kē dəgit dzah kwada sa də əmtsəg ghaciga ma vəgya

Daadamazhigəla, bandkwa tagada nə tlayang Daniyela, dadda karantəgaana aa nəghaakanəghəga, ¹⁶ lii ndzəga ma Yahudiya, aa mdərarəmdəreg damma aghwaha.

¹⁷ Dadda kwa təghəra guda, aa sabi saay sa kəssa dəgit hənnyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dlaḡa, aa gwi bi saas sa kəssa sədavaan biya.

¹⁹ Da dəga zhuwadaal kə əngwasahi ənhuda ard lii də zar ma dlaaga ma kwanən kə sarta.

²⁰ Dzəgwamdzəgw kə zhigəla aa sabi nə əmdərgən ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adaba ma kwahiin kə sarta da həḡav nə dlad ba vaivaiy kwa tapavnai həḡgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi həḡav hul-faan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnaguləg hənngahən biya, maa maay nə uuda dəgshig təməg də shifəg biya, mbakyarvad uudahaan dzəravtəraakaanəna, da gulav nə həngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wanam Kəristi vaakwana!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adaba da sagau nə Kəristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da ḡagaan kə dəgaha sərga ard dəgaha jappər badyak kiyava vala uudaha, akwama ḡagaabaga baz lii dzəravtəraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakurtag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma təghala,’ dambi dagal biya. Akwma tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma huḡa guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukyiðæg nə zhiḡəl sagatsæg ba parakrak tanngw dagata. Da band kwah nə saaya Zəra Uuda.

²⁸ Vakavaki də dəḡiti əmtsəəmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zəra Uuda

²⁹ “Təhala həba dladə nəḡhəgaraa gyina,
 “ ‘Da ba niknik nə faciya,
 kyil dlaḡa da maay mara parakaan biya,
 da ḡala saay nə kwadladlah tə zhiḡəla,
 da gajagav nə dəḡitah dyak dyak tə zhiḡəla.’

³⁰ “Təhala kwaha, da nəḡhvanəḡhəḡ nə dəḡa sərga Zəra Uud tə zhiḡəla. Baðəm nə uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawə. Ar da nəḡhəḡanəḡhəḡ kə Zəra Uud sii ma akumba də ndzəḡa ard də ndanngər ba vaivaiya.

³¹ Da ḡəlgaan kə zarha ḡəlgaan da fərta dərəw kwa tuug ba vaivaiya, ar da dzahant kə lii dzəravtəraaka sagatsəḡa, dii də dəḡa, saa də səḡa, dagal də dəḡa ciigət ma ngyila zhiḡəl dat ghaalaana.

Tsag təḡhər kə uufa ḡhəgyiva

³² “Tsagamtsag kə ndzəḡana uufa ḡhəgyiva. Akwama fəḡharzḡafəḡ nə dəvahaan kə ḡa daala ndaḡa, dlaḡa farzha kə daala hyəmiya, səramasəḡəḡ taakiya hərz nə madara.

³³ Bandkwah dlaḡ akwama nəḡhamanəḡhəḡ kə dəḡitahaan tagankur nai baðəmma, səramasəḡəḡ taaki hərzəthərzəḡ nə sart ba mbəv də ḡhaiya guda.

³⁴ Bak jiir wan tagkur naiya, uudaha zamanənna ar da maay əmtsəḡ biya, bamma dzəḡhardzəḡ nə wanahaan kə dəḡit baðəmma.

³⁵ Zhigēla ard haaya ar da ghyinnga, əlbəgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sərgasərg kə sarta saaya Zəra Uud biya

³⁶ “Maay wa sərgasərg kə sart ma faciyl da dzəgaar wanən kə dəgit biya, aanji Zarha bəlga Daadamazhigəli ma zhigēla ma zəraana, ba Daadiin kaltiya.

³⁷ Bandkwa bəgava ma zamana Nuhu, da dzəgaar bandkwah daghuvala saaya Zəra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kə sart lakwti kə sagaw kə yu kəlg dyaka, ar zəgaan nə uudaha, ar həbgaana, ar gaan nə ghwalvah kə uusa, pəghwav dlaḅ nə dəghwaha da vəgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nə Nuhu damma pərayuwa.

³⁹ Lakuti ar nəghəgaakanəghəg kə dəgiti dagala, nəghar bak tlətəraatləg nə ghavala yu kəlg dyak hutstru ba dəmma. Da band kwah dlaḅ nə saaya Zəra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kə sarta, da nəghvanəghəg nə uudah bu bətlər ma guha, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nəghvanəghəg nə ənghwasah bu ar haiya vaar əmtadə, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba bədləḅadlana, adaba am sərgai kə sarti da saay nə Yaazhigəlaru biya.

⁴³ Səramasərg taakiya, akwamaa sərgasərg nə dadda hənyah kə sart da sagau nə gəl da vəgyaan kavəḁa, maa maay həna haar biya, dlaḅa maa dūgarnaai kə gələn da vəgyaan biya.

44 Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani ɓadlamvəghaɓadləga, adaba am sərgai kə sarti da sii nə Zəra Uud biya.

Kwatnah kwa fəvdəghərət fəga ard kwa fəvdəghərət biya

45 “War kaci kwatnahən kwa fəvdəghərət fəgəna, kwad dabari, kwa fəghardəm nə dadda hənnyahaan kə vəgyaan ma dəvaan kiya fa hyimi kə iin tə vakaiyana, dlaɓ vəltər kə kaf kə kyalma kwatnah bamma sarti?

46 Də bark nə kwatnahən kwada tləgara nə dadda hənnyahaan ɓa tlər ma səghaasəga.

47 Bak jiir wan tagkur naiya, da fəgardəmfəg kə kadlanngahaan ɓadəm damma dəvaan kə kiyava fa hyimmi tə vakaiya.

48 Mbatak dadda nguɗi kwatanahəna, dlaɓa tagaratag kə ghəraan taakiya, ‘Da maay dadda hənnyahar saas wats biya,’

49 da farzha kə iin kə kala tsaghwaha tləraana, dlaɓa zəgaan kaa həɓgaan də lii həɓa kya.

50 Akwama ɓagaaɓag əndkwaha, da saas dadda hənnyahaan daghuvali maay ma tadəan biya dlaɓa ma sarti sərgabi nə iin biya.

51 Da tləkəntləgg nə dadda hənnyahaan də tsəg ba vaivaiya, dlaɓa da vələr kə dlaɗ əmtaɗ də muu-niyaha, vaakwaha da tuug nə uuda əmtaɗ də gh-wada dəv də tlərɗa.

25

Garava dəghwah kəlaawa

¹ “Ma kwahiin kə sarta, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də dəghwah kəlaawa kwa kəsarant kaaraha jahuramb da vaka dləgha zhiila ghuula.

² Dlə6 ma iitəra ar dlagaha, dlə6 dla6a ar dʸamdʸama.

³ Ma sarta kwa kəsarant nə dlagahaan kə kaaraha jahurambatəra, kəsarantbi kə wal vakaatər biya.

⁴ Lii dʸamdʸamna kəsarantkəsəg kə kaaraha jahuramb baz wal ma mərt vakaatəra.

⁵ Zəlamazəlməg nə zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitərnjiig kə haara, ngal ba tsətəratsəg kə haara.

⁶ “Ma kyakyaka avəda, ngal cinngvacinng nə daag taakiya, ‘Wanam zhiila ghuula! Asama sa dləghgaana.’

⁷ Kaa ba ciig kə dəghwahaan kəlaaw əmtadaatəra, ar 6adlənə kə kaaraha jahurammbatəra.

⁸ Am nə dlagahaan taa kə lii dʸamdʸamna, ‘Gamkəməndugəg yaru kə wal ba hədiikəna, adaba naa əmtsəg nə kaaraha jahurambamnda.’

⁹ Aiyam nə lii dʸamdʸamən taa kə iitəra, ‘Maaya, da tləkiyamaara biya. Nguləm dam da vak lii vəlgaan am səgwa kə dəgaruwa.’

¹⁰ Daral ba nə iitər da səgwa walna, lakwti saas kə iitəra, səghasəg nə zhiila ghuula, kaa daas kə lii 6adlarvəgha6adləg əmtad də iina da vaka hwa6aga, kaa hədʸvarduhədəg nə wakyagha.

¹¹ “Təhalakwaha, kaa səgaasəg kə dlaga dəghwahaan dlə6na, am nə iitəra, ‘Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurkəməndantwurg kə wakyagha!’

12 Kaa ngutərangug nə zhiilaghhuulən taakiya, 'Bak jiira wan tagkur naiya, Ən sərkur biya.'

13 "Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ɓadlaɓadlana, adaba am sərgai kə faciya ma sart biya.

Garava kwanahah həkərda

14 "Tləksəra Daadamazhigəla band garava uudi kwada dagal də dəga, kaa dāhtərət kə kwatnahaan fətərdəm kə dəgahaan da mizha dəvaatəra.

15 Vəlar kə pall kə adawan alfu dləɓa, pall dlaɓ vəlar kə adawan alfu buwa, vəlar dlaɓ kwatlərən kə adawan alfu palla, makwaraatər vəlghar ba kalkala ndzədaana, Kaa dagalaana.

16 Kaa fəgarzhafəg kə dadɗa kwa cauwa adawan alfu dləɓən kə mbəda dəv bat watsəra, kaa ba tlənətləg kə iin kə yu alfu dləɓ tuuk vakaiya.

17 Bandkwah dlaɓ dadɗa kwa cauwa adawan alfu buna, tləkəna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

18 Kiyava dadɗa kwa cauwa adawan alfu palləna, nəghəghar bak kwadəgakwadəg kə affək hədnən kə kwaɓa dadɗa hənyahaanəna.

19 "Təhala zəlmazəlməga, kaa gwiyağhəra saas kə dadɗa hənyaha kwatnahahaan kiyava sərgasəreg kə dəgiti ɓagara nə iitər də kwaɗiina.

20 Kaa sagau kə dadɗa kwa cauwa adawan alfu dləɓən də kwatlərən kə alfu dləɓa amaa, 'Dadɗa hənyaha, adawan alfu dləɓ wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu dləɓ naa tləkəna nai tuuk vakaiya.'

21 Am nə dadɗa hənyahaan taa kə iina, 'Uusa, kwatnaha jijjiira, kwa fəvdəghərətəfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətəfəg tsau də kəgh təghər kə zər dəgit

hədikəna, ən da vəlakhvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtaf də kaiya.'

22 "Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, 'Dadda hənyaha, alfu buwa adawan wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu bu naa tləkəna nai tuuk vakaiya.'

23 Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, 'Uus, kwatnaha jijjiira, kwa fəvdəghərətfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətfəg tsau də kəgh təghər kə dəgit hədikəna, ən da vəlakhvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtaf də kaiya.'

24 "Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, 'Dadda hənyaha, ən sərgasərg mbələmbələn ɓagakəv də kəgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha dəgit vakavaki kutgha biya.

25 Iin wa gədzakut kaiya, ən kwada kə afka ən hədnanna. Na kə dəgagha.'

26 "Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, 'Kəgh, kwatnahən kəlaadna, mandəlghna! Mbats agha sərgasəreɡ taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlaɓa ən vai ba dzaha dəgit vakavaki kutana biya.

27 Maa fəghwifəg kə kwaɓar ma banka, maa bad saasar ən tləkəna kə yu tuuk vakaiya!

28 Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am vələr kə dadda kwad alfu kəlaawna.

29 Adaba badəm nə daddakwa də dəgita, da fəvarnaafəga tləkna badyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji hədikəni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

³⁰ Bɛlamdɛmbɛlɛg kɛ kɛlaada kwatnahɛn damma gurtla. Vaakwaha da tuug ɛmtad dɛ ghwada dɛv dɛ tlɛrda.’

Tughaha ard aagwaha guja

³¹ “Ma Sarti da saay nɛ Zɛra Uud ma ndanngɛraan ɛmtad dɛ zarha bɛlga Daadamazhigɛl badɛmma, ngal da cihura tɛ avɛd ndanng ma tlɛkɛsɛraana.

³² Da dzahvant nɛ uudaha duni badɛm da tɛvuukwana, da wahtɛrzha kɛ uudah hutsɛg buwa, bandkwa wahgarzh nɛ dadda piya alman kɛ tughah ard aagwaha guja.

³³ Da dzant kɛ tughah damma dɛvaa kafaana, aagwah da tɛ dɛvaa ghyabaana.

³⁴ “Tɛkalakwah da tagtɛrtag nɛ tlɛkɛs kɛ lii tɛ dɛvaa kafaanɛn taakiya, ‘Asamasɛg nɛ uuramɛn fakura nɛ Daadar kɛ barkna! Na dlɛghamadlɛghɛg kɛ tlɛksɛrɛn badlakurna Daadamazhigɛl bamma fazha duniya.

³⁵ Adaba sarta kwandza njɛkwa nɛ waiya, vɛlamwavɛlɛg nɛ kɛ dɛga zɛga. Sarta kwandza njɛkwa nɛ andɛla, gamwadgɛg kɛ yuwa hɛbɛga. Ndzan ghulaba, dlɛghamkwidlɛghɛga.

³⁶ Ndzan maay dɛ sɛdav biya, vɛlamwavɛlɛg kɛ sɛdava. Ndzan yang biya, famwufɛg kɛ hyimiya. Ndzan ma guda bɛrfina, nɛghamwanɛghɛga.’

³⁷ “Tɛhalakwaha, kaa da ngugarngug nɛ uudaha jiijiir taakiya, ‘Yaazhigɛl, nɛghamnd kak hɛr nɛmnd njak wai kɛm vɛlak kɛ dɛga zɛgi? Bii njak nɛ andɛl kɛm gɛgku kɛ yuwa hɛbɛgi?

³⁸ Nɛghamnd kak hɛr nɛmnd agha ghulab kɛm dlɛghkani? Bii agha maay dɛ sɛdav kɛm vɛlak kɛ sadavi?

39 Nəghamnd kak hər nəmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bərfin kəm nəghkaani?”

40 “Kaa da ngutərangug nə tləksən taakiya, ‘Ba jiir wan tagkur naiya, ɓagamaraɓag tsau kə dad-dakwa hədiikən pall ma kwanahaan kə zaraaba-harna, bakalkal amaa ɓagwi ba kəskaiya.’

41 “Təhakwah da tagtərtaag kə lii tə dəvaa ghyaaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tɫafatɫafanənna, damdəg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dəm biya, kwa ɓadlavarna kə Shatanah ard zarha ɓəlgaana.

42 Adaba ndza njəkwa nə waiya, vəlamwa bi kə dəga zəg biya. Ndza njikwa nə andəla, gamwad bi kə yu biya.

43 Ndzan ghulaba, dləghamkwi biya, ndzan maay də sədav biya, vəlamwabi kə sədav biya, ndzan yang biya, dlaɓa ndzan ma guda bərfina nəghamwa biya.’

44 “Ghəravaatər ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigəla, nəghamnd kak hər nəmnd agha ɓəsha wai, bi njak nə andəl, bi agha ghulaba, bi agha maay də sədav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bərfina kəm ləwa kə fəku hyəmiyi?”

45 “Kaa da ngutərngug taakiya, ‘Bak jiir wan tagkur naiya, ɓagamara bi tsau kə dadɗa kwa hədiikən pall ma uudahaanən biya, ɓagamwi bi kəskai biya.’

46 “Kwanahaan kə uudaha, ar da həɓa dlad tangw damma zərəzəra, uudaha jiikiira ar damma shifəga tangw damma zərəzəra.”

26

Diyaradüig nə tləvuukwah kə sawariya tsa Yesu

¹ Ghyənnga ba Yesu kə tagtər kwanahaan kə dëgitah badëmma, aiyama taa kə mbərzahaana,

² “Am sərgasərəg taakiya təmaa ba hənng bu kə Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, da vələvda dla6 nə Zəra Uuda da hərtəvəta.”

³ Kaa dzahav kə maaləh ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwah təghər kə uudaha ma vəgya maal ba tingting ma zhiila kəsauufah, kwa dəhav də Kayafa.

⁴ Kaa ba diya sawariya viya Yesu kə iitər da gəlagəl kiyava tsəgaan kə iitəra.

⁵ Aiyam nə iitəra, “Bəg yam bi sarta hwaɗag biya, haik kə ciya hənkal kə uudaha.”

Diyavaradüig nə walla tərshən kə Yesu ma Bətani

⁶ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu ma vəgya Siman kwandza njakən vəcca.

⁷ Kaa sagau nə uusiin da vak Yesu də mərta kwa ɓagava də akura onis, righarighan də tərshən bətbət kwa ba pir ganən diyarət dat ghər ma sartən ndza zaa dəga zəg nə iina.

⁸ Nəghəghara ba nə mbərzahən əndkwaha, kaa badzəg kə ərvidmahudətəra, aiyam nə iitəra ma taatakətəra, “Badza ba dëgiti nə wanna.

⁹ Maa vələvu nə tərshinna, maa tlavkənətləg nə kwa6 ba dyaka maa vələvtərvələg kə talagaha.”

¹⁰ Sərghaakasərəg tsau nə Yesu kə dëgiti ar tag nə iitəra aiyama taa kə iitəra, “Aujillbəg am gaghya uusən əndkwani? Abi dëgit maraw wa ɓagwi nə iina.

¹¹ Ba kəlaa hənga am ba əmtad də talagaha, ən maay nai əmtad də kuram kəlaa hənng biya.

¹² Kwan kə tərshinən aa ɗaigət nə iin tə vəgharna, aa ɓag kwakyarvad ɓadla həɗa kaiya.

¹³ Bak jiijiir wan tagkur naiya, ɓadəm nə vakavaki da tagav nə əlbəg maraw ma duni ɓadəmma, da ba tagav nə dɛgiti ɓagaa nə uusən kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nə Yahuda kə vɛla Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kə pal ma mbərzah kəlaawa tar buwna, kwa ɗahav dɛ Yahuda Iskariyuti, da vak maalaha ma zhiila kəsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vɛlgwa nə uuram, akwama vɛlankurvɛlɛgi?” Ar vɛlar kə sɛl kul həkərɗa.

¹⁶ Ciigət tɛ kwahiin kə sarta wa fəgharzha nə iin kə gata duul vɛltər Yesu.

Zuuzəg Yesu kə dɛga zəga Hwadaga Dzava Hənyah əmtaɗ dɛ mbərzahaana

¹⁷ Daghuvala zəngwa Hwadaga Haara kəssa bəruudi kwal yista, kaa sagau nə mbərzahaan da vak Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwar waghanaag nɛng ma kəmɛnda ɓadlkana kə dɛgazəg Hwadaga Haara kəssa dzava hənyah kiyava zəgaan kəskəghi?”

¹⁸ Aiyama, “Damdɛg damma huɗa kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga dɛgiti, waa taakiya, ɓagaaɓag nə sart kwan da zəg nai kə dɛga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah ma vɛgyagh əmtaɗ dɛ mbərzahaana.’ ”

¹⁹ Kaa ɓagaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə ɓagaana, kaa ɓadlnaɓadlɛg kə iitər kə dɛga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha.

²⁰ Bɛlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za dɛga zəga əmtaɗ dɛ mbərzahaan kəlaawa tar buwa.

²¹ Ar tēghərdəga za dəga zəga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiijiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vəla kaiya.”

²² Kaa njiitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavəg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za dəga zəg əmtad də kaiya ma kuwa, iin wa da vəla kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsəg bandkwa vindava ma kakkadə Daadamazhigəl tēghər kə iina. Dəga zhuwadaal kə daddakwa da vəla Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vələt Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga dēgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani taghədataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar tēghərdəga za dəga zəga, kaa kəsəgəntkəsəg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vəltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vəghara.”

²⁷ Kaa kəsəgəntkəsəg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vəltəra amaa, “Həbām həbəg bādəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara dəga rigħa lanngiya kwa diyavda mbakyarvad uudah badyaka, kiyava bəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həba yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtad də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bɛlara ba Yesu ard mbɛrzahaan kɛ ɔngsa, kaa sagal kɛ iitɛra, ngal ba dagat kɛ iitɛr damma Aghwa kwa dɛ Uufaha Zaitun.

Da ɓala agajawa sɛrgabi kɛ Yesu nɛ Bitrusa

³¹ Am nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Bamma huda avɛɗna, baɗɛmaru am da mbɛɗɛg ma fadghɛraru am da ɗukusa, mbakyarvad dɛgiti da dzɛgaar dɛ kaiya, aɗaba ba vindavindan taakiya,

“‘Ɔnda tsɛgaan kɛ dadɗa piiya almana,
da kwazɛg nɛ agyaragyara tughwaha.’

³² “Tɛhala kwama da ciyakutciig nɛ uud dɛ shiifɛga, ɛn da dɛgaan nai tɛghɛr kɛskuram damma Galili.”

³³ Am nɛ Bitrus taa kɛ iina, “Aanji ar mbɛɗan ma fadghɛraatɛr baɗɛm mbakyarvad dɛgiti da dzɛgaar dɛ kɛgha, ɛn da maay nai biya.”

³⁴ Am nɛ Yesu taa kɛ iina, “Bak jiir wan tagak naiya, bamma huda avɛɗna, lakuti wiig kɛ gh-watkala, agha da ɓagaan kɛ agajawa sɛrkwai shig hɛkɛrɗa.”

³⁵ Aiyam nɛ Bitrus taa kɛ iina, “Aanji ɛn da ɛmtsɛg ɛmtaɗ dɛ kɛgha, ɛn da maay ɓagaan kɛ agajawa sɛra kɛgh biya.”

Tagarar bandkwah dlaɓ nɛ mbɛrzah baɗɛmma.

Dzɛgwadzɛg nɛ Yesu kɛ zhigɛl ma Getsamani

³⁶ Kaa dagal kɛ Yesu ard mbɛrzahaan damma Getsamani, aiymaa taa kɛ mbɛrzahaana, “Ndza-mandzɛg vaakwana, ɛn dagal da dzɛgwazhigɛl vaakwaha.”

³⁷ Kaa ba dagal kɛ iin dɛ Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbɛkɛnmbɛga dlaɓa kaa badza ɛrviɗmahuud kɛ iina.

38 Amaa dla6 taa kə iitəra, “Badzəga ərvīdmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsakwitsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtad də kaiya.”

39 Gavət ba nə iin dagal da təvuukw hədīikəna, ngal tsədi kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, “Daadara, akwama ɓagaaɓaga, kəswaarakəssəg kə kwanən kuwa dlaɗa, bakəvakwaha, gat bi kə dəgiti ən naag nai biya, bamma dəgiti agha naag nənnga.”

40 Sagha ba nə iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats am uufəgabi kə dəga aaɗ pal əmtad də kai biya.

41 Uufamuufəga am dzəgwaan dla6 kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shidəkw naa-gaana, vəgh wa dəmdəma.”

42 Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, “Daadara akwama da ghud-kwaarabi nə wan kə dlaɗ bamma həɓanuuhəbəga, aandzandzəg bat naagagha.”

43 Gwiyağhəra ba nə iin saasa, tlatəra ba həna haara, Adaba haar wa ma gyiyyatəra.

44 Kaa gwiya dūtərəsɗuug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərɗa, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nə iin wura.

45 Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am badla6 ba hənahaar am dīya kudga? Wa ɓagaaɓag ci nə sart kwada vələv nə Zəra Uuda damma dəv kə yaa dadda haipa.

46 Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nə dadda vəla kaiya.”

Viyavətviiḡ Yesu

⁴⁷ Ba ndzəgaan Yesu ba taa ghaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtad də dzahava dlamaa kəlaaw bədyak də katsakarah ard də zadaha, ɓəlartər nə maalah ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

⁴⁸ Adaba tagatərdatag daddakwa da vəlgaanən kə dəga sərgi da marg nə iin taakiya, “Dadda kwanda bərhug nai na, iin nə uuda nə iin viyamviiga.”

⁴⁹ Bad saasaana, kaa dagau kə iin da təvəgh kə Yesu amaa taa kə iina, “Uus, dadda tsaga dəgita!” Kaa bərhugaan kə Yahuda.

⁵⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Tsaghwa, ɓag kə dəgiti aa səkadsəga.”

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar həkynana.

⁵¹ Nəghəgha ba nə pal ma lii əmtad də Yesu əntkwaha, ngal tədda kə katsakaraan ghudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha.

⁵² Am nə Yesu taa kə iina, “Gwidəmgwiig kə katsakaragh damma kumbəghaana, adaba bəɗəm daddakwa tədda katsakara, da tsəg ba katsakara.

⁵³ Mam tləg nə uuram ən ɗahgant bi kə Daadar, tləgwadi ba watswats kə zarha ɓəlg kwa juujig kə dakwala tlaujah kəlaawa tar bu biya?

⁵⁴ Ai ci tsaa, da righav ndandar wa tagada nə Əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taaki ba pakat wanən kə dəgit dzəgardzəgi?”

⁵⁵ Ma kwahiin kə sarta amaa taa kə uudahiina, “Amaa sagau də katsakarah ard də zadah da viya kai bandgi ən dadda zaa ɗuula? Ba kəla hənnga ən bamma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəl ən tsaga dəgita, viyamkwa biya.

56 Baðəm wanahaan dzəghaar ba kiyava rigħa dəgiti vindara nə tlayanngah ma Əlbəga Daadamazhigəl vindavindana.” Cinngaraba nə mbəzahaan kwanənna, kaa ta dagalaatər kə iitər baðəm ar duwarsa.

Yesu təvuukwa lii ma gyidya

57 Kaa lanngaan kə lii viyarət Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kəsauuf maamaala, vakavaki dzaharvət nə maalaha lii tsaga adzahadzah ard tləvuukwaha.

58 Kaa gatəgatəg kə Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ghaiya wakyagha zhiila kəsauuf maa-maala, kaa daas kə iin damma gaagazayan cihura əmtad də lii uufa wakyagh kiyava vaza dəgiti da dzəgardzəga

59 Kaa ba gata shiidaha fid kwada tagav təghər kə Yesu nə zhiila kəsauufah maamaal ard lii ma gyid baðəmma, kiyava tsəgaan kə iitəra.

60 Tlarkəna biya, bakəvakwaha məng nə kyalma uudah ba dyak sarəv sa 6a shiida fida. Təhalakwaha kaa sagau kə uudah buwa

61 aiyam nə iitəra, “Kwan kə uuda wa taga taaki, ‘Ən dlagndlag kə vəgya Daadamazhigəla, ən gwiya ndərət bamma həng həkərda.’ ”

62 Kaa ciig kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha, amaa taa kə Yesu, “Agha maay də əlbəg biya? Shiidən tag nə uudahaan təghər kəskəghənmi?”

63 Mbəðabi Yesu kə ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kəsauufah taa kə iina, “Adabad Daadamazhigəl kwad shifəga, tagkəmnđtag akwama kəgh Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.”

⁶⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Band kwagha tagda nənnga. Ən tagkurtag badəmma, ciigət ndakwana am da nəghəganəghəg kə Zəra Uuda cihurgan tə dəvaa kafa Dadda Ndžəda, sii ma akumba zhigəla.”

⁶⁵ Kaa tahdatahəg kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufah kə sədavaan mbakyarvad badzəga ərvidməhuud amaa, “Badzadabadzəg kə daaga Daadamazhigəla! Kwar kaci kə shiid wa kiyam gwiya naag nəmyami? Amaa cinngacinng aa badza daaga Daadamazhigəla.

⁶⁶ Au wamaa nəghəga nə uurami?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Tlaltlөг maa tsəvana!”

⁶⁷ Kaa tafgarvatafəg kə iitər kə ashaghwwai ma hudvəga, ar dlaghara kə tsəga, ar ɓalara kə mahupenna,

⁶⁸ ar taakiya, “Tagkəmnɗtag kə tlayanngəra, akwama ba kəgh nə Kəristiya, tag kə dadda kwa tsaktsəga!”

Balaabəlag Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kə sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hənnyahiina Bitrusa, kaa sagau nə dəghwiin ɓatlər hənyahiin da vakaan amaa taa kə iina, “Abi ghəravagh ndakwi agha əmtad də Yesu uuda Galilin!”

⁷⁰ Kaa ɓala gajau kə Bitrus təvuukwatər badəmma, amaa, “Ən sərgabi nai kə dəgiti agha tag nəng təghər biya.”

⁷¹ Saal ba nə iin samma bərcama, kaa nəghəganəghəg nə dughwi tlərən kwa ɓa tlər ma hənyahiina, amaa taa kə lii ghacga vaakwahiina,

“Kwanən kə uud araa ndzaa əmtad də Yesu uuda Nazarat!”

⁷² Kaa gwiya ɓala agajau kə Bitrus baz zaha ngwadəg taakiya, “Ən sərga bi var kə uudanən biya.”

⁷³ Təhala zəlam ba hədɪkəna, kaa sagau kə lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nə iitəra, “Ba pakat kəgh ndakwani agha pal nəng ma iitər yaana. Ghayi agha tag nəng wa markadamarəga.”

⁷⁴ Ngəl farzha kə tlafa ghəraana, ndaha ngwadəga, taakiya, “Ən sərgai var kə uudanən biya.”

Təhala kwaha kaa wiig kə ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadzaməg Bitrus kə əlbəgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nə ghwatkal hinana, agha da ɓagaan kə agajawa sərkwai shig həkərɗa.” Kaa dagal kə Bitrus da gyimal ngəl tuug kə iin ba vaivaiya.

27

Yesu təvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kəssa, kaa dəya sawariya tsa Yesu kə maalaha zhiila kəsauufa ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa badəmna.

² Ar ngwadarna kə dəva, kaa langan kə iitər dagala, ar vələr kə gumna Bilatus.

Əmtsəga Yahuda

³ Nəghəgha ban Yahud kwa vələt Yesu taakiya, ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu, kaa mbəkənməbəg ma ərvidya, ngəl daas kə iin davak lii maamal ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, gwitərdan kə səl kul həkərɗa adawanən cauwa nə iinna.

⁴ Amaa, “Baganaɓag kə haipa kwa vəlanət nai kə dadda kwa maay də haipən kiyava tsəgga.”

Aiyam nə iitəra, “Au lambaməndi? Waigagh kəskəgha.”

⁵ Diida kə iin kə kwaɓa adawanən ma Vəgya Daadamazhigəla, ngal dagal hərtət kə ghəraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kəsauufahən kə kwaɓəna, amaa nə iitəra, “Dzah laɓa kwaɓiin də kwaɓ Vəgya Daadamazhigəla, adaba kwaɓa avəza.”

⁷ Kaa diya sawari kə iitər təghər kwaɓiina, ar səgwa kə vakavak vak lii ndəra shakka, adaba nal kə vaka həɗa zər ndzəgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa ɗahav nə iin gwastaan də vaka avəzna.

⁹ Təɗvad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlaiyanng Irmī taakiya, “Kəsavantkəsəg nə səl kwul həkərɗa adawana, kwaɓi haiyarant nə uudaha Israil kə diigaan tə iina.

¹⁰ Ar səgwa kə vakavaka vak lii ndəra shak də vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigəla.”

Yesu təvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartən ghacgan nə Yesu təvuukwa gumna, kaa ndavgarundavəg kə gumən taakiya, “Kəgh nə tləkessa Yahudaha?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Bandkwa agha tagda nənnga.”

¹² Kaa ghwadgarnəs əlbəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, tagatər bi nə Yesu aanji ndau biya.

¹³ Aiyam nə Bilatus taa kə iina, “Agha cinnga bi kə əlbəgahaan ar tag nə iitər təghər kəskəghən biya?”

¹⁴ Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba ɓa jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudæg shariya æmtsæg kə Yesu

¹⁵ Ma kwar kə sarta Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, nətnæg gumən kə ɓəla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

¹⁶ Ma kwahiin kə sart ndza mæng nə ɛɛvya kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin ɗaagaan Barabbas.

¹⁷ Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavæg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən ɓəlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa ɗahav də Kristiyinhi?”

¹⁸ Aɗaba sərghaakasərg Bilatus taakiya kwak-yarvad shilæg wa vɛlarda nə iitər kə Yesu.

¹⁹ Cihurgan tɔ avɛda ta shari Bilatusa, kaa ɓɛlgantɓɛlæg nə uusaan kə ghaiya amaa, “Aa tap bi kə uuda jiijiirən biya, aɗaɗa mbakwambæg nə dlad ma sɛng haniin tɛghər kə iina.”

²⁰ Kaa shahtərshahæg kə maalaha zhiila kəsufah kə dlamakəlaaw aa tagartag taakiya aa ɓɛlvarsɓɛlæg nə Barabbas, aa tsəvatsæg nə Yesu.

²¹ Kaa gwiya tagtərtag kə gumnən taakiya, “Kwar ma uudahaan buna wam naag nə uuram ən ɓəlkurnəsi?”

Aiyam nə iitəra “Barabbas.”

²² Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Auci wanda ɓag nai də Yesu kwa ɗahav də Kəristini?” Kaa ngugangug kə iitər badəm taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

²³ Am nə Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nə haipi aa ɓaga nə iini?” Bakəvakwaha, gwiya fararaa bad fæg nə uudah kə ɗiya cauwa, ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

24 Nəghəgha ba nə Bilatus taakiya maay nə dəgiti da ɓagaɓag nə iin biya, dlaɓa uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gət kə iin kə yu barda kə dəvahaan təvuukwa uudaha, amaa, “Zhigəlaa dəvar ma kunngya, tləkwibi nə avəza uuda jiijiirən biya. Ba kwa vakaruci waha.”

25 Kaa ngugangug kə uudah badəmma, am nə iitəra, “Dəghiga avəzaana aa dæg damma kungyamnda ard zarhamnda!”

26 Kaa ɓəltərnəsɓələg kə iin kə Barabbas. Təhalakwa dlaghavaru kiiɓ kə Yesu, vəlda kə iin kiyava hərtəvəta.

Nenernenig tlaujah kə Yesu

27 Təhalakwaha, kaa langaan kə tlaujaha gumən damma gaagazaiya vəgya gumna, ar dzaharaa kə dakwala tlaujah badəm da təghər kə iina,

28 ar sədardan kə sədava, ar tsugdəm ma sədav kyang hulfa dəga tləksaha.

29 Ar ɓagara kə dzakwa kwarəg də dəga taka, ar farəm maghəra, ar faraa kə həkya zad ma dəvaa kafaana, təhalakwaha ar kəla kə ghunj təvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kəm ma barkagh tləksa Yahudaha!”

30 Ar tafarva kə ashaghwwaiya, ar cauwarva kə zadiina, kaa kalgaan kə iitər də zad maghəra.

31 Ghyəngara ba nə iitər kə nenigaana, ar sədardan kə sədavən kyangna, ar tsugwardəm kə sədavahaana. Kaa langaan kə iitər kiyava hərtəga.

Hərtavəthərtəg nə Yesu

³² Ar tēghērdēga dagala, kaa fadzaghēr kē iitēr dē zhiila Sayirin, daagaan Siman, kaa fēraafēg kē iitēr kēsa tlaḁa hēta Yesu bad ndzēda.

³³ Daral ba nē iitēr da vakavaki ḁahav dē Gologota, dēgiti tuukvakai nē Gologota, iin kuwa ghēra.

³⁴ Kaa vēlgarvēlēg kē iitēr kē yuwa inabi laḁalaḁan dē dēgit ḁyahḁyaha kiyava hēḁgaana, tapghana ba nē iina, lēwa kē hēḁgaana.

³⁵ Hētaret ba nē iitēra, kaa ba tagwnatagw kē iitēr kē sēḁavahaan tēdvad tsa tsatsa.

³⁶ Tēhalakwaha, kaa cahwarga cahwarēg kē iitēr vaakwahiin ar uufēgaana.

³⁷ Kaa bēgētbēg kē iitēr kē haipaan vindavindan tēvaghēraan taakiya, “KWANA IIN NƏ YESU TLƏKSA YAHUDAHA.”

³⁸ Kaa hētēvēthērtēg dlaḁ nē gēlah bu ēmtad dē iina, pal tē dēvaa kafaana, pal tē dēvaa ghyāḁaana.

³⁹ Uudahi ar tē ḁuula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghēra,

⁴⁰ ar taakiya, “Kēghi tagh taakiya agha dlagnad-lag kē Vēgya Daadamazhigēl agha gwiya ndērēt bamma hēng hēkērdā, katēgci kē ghēragha, akwamma agha ba zēra Daadamazhigēla, asēgci saay tē tlaḁa hērtēgēn ndana!”

⁴¹ Nenner bandkwah dlaḁ nē maalaha zhiila kēsauufaha ard lii tsaga adzahadzaha Muusa ard tlēvuukwaha, ar taakiya,

⁴² “Katghantkatēg kē uudahi tlērna, pilghar-vaapilēg kata ghēraana. Akwama ba iin nē tlēksa yaa Isra'ila, aa sasēgci saay ndan tē tlaḁa hērtēgna, lakwti kēmnda fēdghērētfēg dē iina

⁴³ Tsaghēr tē Daadamazhigēl tsauwa, aa katēgci nē Daadamazhigēl ndakwana, akwama ba

naagaana, adaba tagadatag taakiya, ‘Ōn Zəra Daadamazhigəla.’ ”

⁴⁴ Bandkwah dlaḡ nə gəlah buna kwa hərtavtəṛət əmtad də iina, ghəravatəṛ ndakwani nenərnenga.

Əmtsəga Yesu

⁴⁵ Ciigət də vaci təghəra, tangw damma karfe həkərda hwaasa, hədgharduhədəg nə gurtl kə lard badəmma.

⁴⁶ Tamaha karfe həkərda faciya hwaasa kaa dzəghantdzəg nə Yesu kə ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəlara, Daadamazhigəlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

⁴⁷ Cinngaraba nə kyalma uudahi ghaciga vaak-wahiin əndkwaha, am nə iitəra, “Iliya wa daag nə uudanənna.”

⁴⁸ Bat watswatsəra kaa əmndərg kə palləraatəra sədaa kə abarabara, rəmnadaa kə iin ma yuwa zəra inabi kwarekreka, fət tə zad vələr kiyava həḡga.

⁴⁹ Am kyalma, “Duwamarsduug ndana, vaziyam-vazəg mbatak da sii nə Iliya da katəgaana.”

⁵⁰ Kaa gwiya dzəgantdzəg nə Yesu kə ghai bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha vəlda kə shifəgaana.

⁵¹ Bamma kwahiin kə sart wa təhəm bələbələ* kwama Vəgya Daadamazhigəl hutsəg buwa, ciigət maghər damma suuha. Kaa gajagav kə haaya, akurah dlaḡa caḡaracaḡəga.

⁵² Kaa wargətwarəg kə gətlaha, bədyak nə uudaha jiijiiri əmtsaharaəmtsahəga, ciyarətciig də shifəga,

* **27:51 Bələbələ:** Iin sədav kwa hədavardu nə ghaiya gud kwa juujig kə Caccuwanacaccuwanan ma Vəgya Daadamazhigəla.

⁵³ saharalsahøg ma gøtlahaatëra. Tøhala ciiga Yesu ma gøtlaha kaa daas kə iitër damma gədärkəs caccuwanacaccuwana, nəghartərnəghəg nə uudah bədyaka.

⁵⁴ Ma sartən nəghəgha nə tlauja Roma maa-maalən ard lii uufa Yesu kə gajagava haaya ard dəgiti dzəghaardzəg bədəmma, kaa gədzəg kə iitër ba vaivaiya, aiyam nə iitëra, “Ba pakata, ndza Zëra Daadamazhigëla!”

⁵⁵ Məng dlaḅ nə kyaləma əngwasah bədyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlga. Kaa ghacigaghacig kə iitër ba ndzadḁa, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

⁵⁶ Ma iitëra məng nə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaḁa ard babba zarha Zabadi.

Həḁa Yesu

⁵⁷ Bəlaa ba hwaasa, kaa sagau kə dadḁa hyahina, zhiil Arimatiya, ḁaagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbərza Yesu.

⁵⁸ Kaa dagau kə iin davak Bilatus da ghala tlu-uwa vəgha Yesu. Ngal ba vəlgavəlēg nə Bilatus kə ḁuula kəsgaana.

⁵⁹ Kaa kəsgantkəsəg nə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu, fadant ma kəlpakan kwal laliya.

⁶⁰ Fədəm kə iin ma daala gətləana, kwa hurghana nə iin ma kura. Həfardu kə iin kə ghaiya gətliin də maandala akura, kaa ba dagalaana.

⁶¹ Maryam Magadala, ard kwa pal kə Maryam ar cuhurgan ba gyakad də gətliina.

Lii uufa gətliina

⁶² Wurga kəsaana, təhala Faciya Badlavəgha† kaa dzahvətdzahəg nə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisah təvuukwa Bilatus,

⁶³ Aiyam nə iitəra, “Kəm ma barkagha. Dzamam-ndnadzaməg kə dəgiti taga dadda vala uudən sarta kwan ndza də shifəg nə iin amaa, ‘Ən da ciig də shiifəg təhala həng həkərda.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fətəraafəg kə uudah da uufa gətlən ba vaivaiya tangw dat həng həkərda, haik kə dagal kə mbərzahaan da ghəla tluuwa vəghaana, adaba ar da tagtərtəg kə uudah taaki ciyitciig ma gətlaha. Valga hala da jəguujig kə valga zəngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Dzəgamətdzəg kə tlaujaha, damdəg da uufəgaana, ɓagamɓag kəlaa ndzəɗaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kə iitər da uufa gətliina, ar tsət kə dəga sərga tləkəs tə akura gətliina, dlaɓa ar fətəraa kə tlaujah kə uufəgaana.

28

Ciiga Yesu ma gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kəsa, kaa dagal kə Maryam Magdaliya ard kwa pallən kə Maryam da zhara gətla.

² Kaa gajagvətgajag haay bədyakɗyaka, adaba zər ɓəlga Daadamazhigəl wa sahi ma zhigəl da tləgarwa akurən kwa həɗavardu də gətləna, cihura təvakaiya.

³ Ndzəganən mbiig band wukyiɗəga. Səɗavaan maɗəkw ba təll band tluuzha.

† 27:62 **Wurga kəsaana, təhala Faciya Badlavəgha:** Səvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

⁴ Nəghəghara ba lii uufəgaana, kaa gədzgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, təg nə vəghaatəra, ar mbəda damma haay bandgi əmtsaharaəmtsahəga.

⁵ Am Zər bəlga Daadamazhigələn taa kə ənghwasahaana, “Gədzam biya, ən sərgasəreg am gata Yesu kwa hərtavətta.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada nə iina, wan vakavaki hənngavna nə iina.

⁷ Damdəg ba watswatsa tagamtərtag kə mbərzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gətlaha, wada dəgaa nə iin təghər kəskuram damma Galili, am da nəghəga vaakwaha.’ Əna səgga bak tagkur kwanənna.”

⁸ Kaa hadzala dagal kə əngwasahiin vaka gətliina, gədzarətgədzəga bəkvəkwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa əmdəra daas kə iitər ar tagtər kə mbərzaha Yesu.

⁹ Kaa tlətəraatləg kə Yesu bad ghəraana, amaa taa kə iitəra, “Gabər təghər kəskurama!” Kaa gavva daas kə iitər ba mbəv da təvəgh kə iina, ngal bərhwa shigahaan kə iitər ar bəgarnəs kwatnaha.

¹⁰ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya. Damdəg tagamtərtag kə zaraabahar aa dardəg damma Galili, ar da nəghəkwa vaakwaha.”

Əlbəgi dardaa lii uufa gətla

¹¹ Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətlahən damma kəssa, kaa tagtərtag kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg bədəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹² Dzahavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vəltər kə kwa6 bədyak kə tlaujaha.

¹³ Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtəg kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghəlarə kavəd ma sarta kwa tsakəmndə haara.’

¹⁴ Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartəg nəmnd kə əlbəga, am da maay həba dlad biya.”

¹⁵ Kaa caugacaug kə tlaujah kə kwaḃiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Ṭləri vəlatər nə Yesu kə mbərzahaana

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təmki kən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzarghəradzəga.

¹⁷ Nəghara ba nə iitəra, kaa ḃagar kwatnahər kə iitəra, bakəvakwaha, kyalmatər ḃagar ndaundauwa.

¹⁸ Kaa saas kə Yesu sa təvəgh kə iitər amaa, “Vəlgəhwavələg nə uud kə ndzəd bədəm ma ghərazhigəla ard duniya.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar bədəmma, am ḃagtəra kə tsuufəg ma ḃaaga Daada, ma ḃaaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

²⁰ Tsagamtərtsəg kə dəgitahi tagankur nai bədəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtəd də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

Glavda NT Portion Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa